

ROMANOS

Paulo Kata Inweniby Roma Donro Modoram

Xirâ kata wâgâ inwenily Paulo nhangahu odaji iemâmy Deus. Awylygue Deus itaumbrylâ xirâ Paulo inweniby. Jesus einwânni modoram myakâwândy inwenily-ro warâ. Unâ Jesus Cristo wâgâ agueim koendâ akaemo nhutudyze myakâwândy Paulo. Romaram nâtâba tawyly umelâ myakâwândy xirâ kata inwenily. Awylygue myarâ tâtâdyze tawyly wâgâ inwenily, eyanmo IU ise.

Xirâ kata wâgâ Paulo tywenize âdara kydâsemaguely awyly. Idânârâ kurâ Deus izepa ato adyese lelâ kurâ. Awylygue Deusdâ iwague kydawyly. Jesus iguely myakâwândy, inakanhe aguitobyry xygakehoem. Toenzepa kywynedylygue Deus kâmakely. Jesus kieiwnântuo lelâ kydâsemaguely, âdy kydâsemaguehoem aguienkyly lâpeba. Deus nhemakeybyem kydawylygue; Satanás aguiendyse ato aguienyamba kurâ iwerâ. Deus Ispiritury kagâlâ awylygue, Deus kieiwnândyly, ize ato aguiendyly warâ. Jesus einwânniem kituo, Moisés tâzezewenry inweniby amaymba kidyly. Kata xypyryem, Paulo tywenize, âdara Jesus einwânni modo tagonro agâ âzedly awyly wâgâ, pymâdo aguehobyry kiankabyra kydawyly wâgâ warâ.

Paulo xunâry adaguho

¹ Urâ Paulo, xirâ kata âyanmo iweninri, Cristo Jesus emary. Mâkâ wâgâ aguenriem igonotyby urâ. Deuslâ uduakeim, ygâseni warâ, tâinkâ lelâba unâ iwâkuru tâdâsemagueho kêngatuhoem.

² Deus aguewândymy: “Unâry koendonro tâinkâ lelâba ise âzegatuoly” kewândy. Saguhoem mâkâ itaumbyry egatuwâni modolâ mykâinane xirâ unâ egatuim, Jesus saindyly iraynâlâ, Deus itaumbyry awo wâgâ iwenibyem. ³ Jesus Cristo Deus imery kywymâryem idyly wâgâ. Onro anaynlâ iazely karalâ. Davi iwerypyry mâkâ; saguhoem judeu domodo iwymâry tynrenseim myakâwândy Davi. ⁴ Kurâem wâne myakâwâm Jesus, Deus lâpylâ olâ mâkâ. Tunwym agâ âzekiba, eon-honru, enomegu, xynru warâ; âdaunloenlâ Deus izepa ato anientaymba. Iguewâm lelâlâ, toenzepa tonhonruguelâ olâ Deus, kurâem ietonmâ. Deus imerylâ lelâlâ Jesus awyly xutuholâ myakâwâm mârâ. ⁵ Deus yagâ koendâ tawyly nhenehony, mâkâ iemakely warâ, âdy agânhetyby wâgâ inkâba, yagâ koendâ tâidyse tawylygue. Cristo wâgâ ani Deus ugonodyly judeu keba modoram xurâem agueze. Idânârâ âtâ anakonro modo tytaumbyry indadyly, tâinwândyly, adâkehobyry anhedylymo warâ mâkâ ize awyly. ⁶ Âmaemo Roma donro modo myakâwândy Deus ingâseguyly, Jesus Cristo xurâem mitomoem.

⁷ Awylygue xirâ kata âyanmo kâinwenily. Toenzepa âwynedylymogue, Deus âduakelymo xurâem mitomoem.

Ânynâmô Kunwym Deusram, Kywymâry Jesus Cristoram warâ kâenkadyly koendâ nhetomoem, akaladânimo peba nhetoem warâ.

Paulo Deus agâ aguehobyry

8 Warâ kely ise ygatary kanguho. Tâinkâ lelâba âmaemo Roma donro modo toenzepa Jesus mâinwândylymo kely egary. Awylygue, Jesus Cristo kurâem anhetyby kêenanâguelygue inanry, Deus agâ âwâgâmo auguely kâinmoly wipyra wawyly: “Toenzepa womaru, âynynonro Roma donro modo egary kâindatuo. Koendâ inanry eagâmo mawyly, Pabai” uguely inanry. 9 Idânârâ yangahu oday unâry tutuze Deus; âkealâ auguely awyly tutuze. Tutuze Deus, kopaelâgâembaba âynynâmo eagâ auguely awyly. Inanânehonwâbyramo urâ. Tygüigue kehoem inanry Deus imery Jesus Cristo wâgâ unâ iwâkuru kêengatuly auguedyse wawylygue kehoem.

10 Deusram auguely: “Udâdyse winase Romaram, tonlo modo âynynonro modoram adakobâze, nudupa olâ inanry. Âmâlâ udâdyse donro watay, inepa udâhoem kêenkadyly” uguely inanry eyam. 11 Toenzepa nhedysemo wawyly, Deus Ispiritury ienomedâdobyrygue inomedâdomoem, ton-honre lelâ Jesus mâinwântomoem, Deus aguehobyry aiese ton-honre mitomoem warâ. 12 Arâ kagonro agâ kydâzeon-hondâne, koendâ lelâ Deus aguiendyse ato aguientoem. Ton-honre lelâlâ ise Jesus mâinwândylymo, urâem anhetyby egary mâindatuomo. Ton-honre lâpylâ ise kâinwândyly, âmaemoem anhetyby egary kâindatuo.

13 Cristo eynynâ ypemugudo, mâuntudyzemo urâ, toenzepa lelâlâ udâdyse wawyly, aunlolâ udâpa witoem aienehoimbe olâ. Ywâgâlâ, Jesus

mâinwânsezedomoem Deus anhenehondyze urâ, tâinkâ lelâba judeu keba modo agâ aitobyry ara. Xirâ mawânâ iewanu mâkâ xurâem. ¹⁴ Tâinkâ lelâba iwâgâ auguehoem ugonomâ Jesus Cristo. Awylygue idânârâam kêngatuly tonomegueim modoram, tonomeguenry modoram, pape itainly, iwenily warâ xutuwâni modoram, xutudânry modoram alelâ. ¹⁵ Awylygue Romaram udâdyse wawyly, unâ koendonro Jesus wâgâ kêngatuhoem, âmaemo atonlo modo koendâ mâuntuhomoem lâpylâ.

Kydâsemaquehoem unâ iwâkuru Jesus wâgâ kyjidanê

¹⁶ Tâinwânse urâ, âkeá lelâlâ, unâ iwâkuru Jesus wâgâ einwânni modo tâmakeze Deus awyly. Ton-honrugue mâkâ kâmakely. Awylygue tywypazeba xunâry kêngatuly; tadawize urâ xirâ kêngatulygue. Waunroem kuru xirâ unâ âzegatuoly myakâwâm judeu domodoram, ilâpyryem pylâ judeu keba modoran-ro warâ. ¹⁷ Jesus wâgâ egatuyby kindatuo lelâ mawânâ âdara Deus xurâem tâwentâguezeba kydawyly kiuntuly. Mâkâlâ mawânkâ wakeim: “Jesus einwânni modo lelâ kênmakely” keim. Aituo mâkâ Jesus einwânni nheinwânsezedily-ro watay, Deusram nâzewentâowâbyra ise. “Deus tâwentâguezeba kêndyly, mâkâ kieinwândylygue lelâ, âdaunloenlâ eagâpa kydâiehowâbyra ise kurâ-ro warâ, onro anaym kydawyly ume, kyigueduo alelâ” kely iwenibyem Deus itaumbry wâgâ.

Deus izepa ato aiedyly wâgâ agueho

18 Toenzepa kurâdo inakanhe aidylygue Deus tyewiâky enehonze. Awylygue âsenagazedomoem anhenehonly, âdalâ kulâ aidylymogue, aguelymogue, nhangahumo oday xunâgomo wâgâ warâ. Deus itaumbyry âkealonro tâinwânseim tindadysebamo, mâkâ izepa ato aiedyly timodyzeba tawylygue, kurâ domodo unâ indadysebamo lâpylâ warâ. Indadylymo-ro watay, tutuzemo tâise âdara tâsemaguely awyly Jesus tyeinwântuo. 19 Tâlâ tawyly, koendonro tawyly, ton-honru, tonomegu warâ xutuen-honwânâ Deus, xirâ anano modo olâ tiuntudyzeba. Awylygue ise Deusram âsenagazeolmo.

20 Kaudyly umelâ, tiungutyby modo wâgâlâ Deus âdaunloem tawyly nhutuen-honly. Tâenseim keba lelâlâ wâne, nhugutyby kientuo olâ, tutuze kurâ, toenzepa ton-honreim awyly, âdaunloem awyly warâ. Onro wogonro modo, kau wogonro modo, paikano modo warâ kientuo, tutuze kurâ, Deuslâ idânârâ xugunipyry awyly. Awylygue ânguy, “Âdaunloem tawyly kiuntuhoem nenehonwâbyra Deus” kehoem nuduwâpyra. 21 Deus tâlâ awyly, tutuzemolâ wâne, xurâ keba modo olâ nyrempyramo. “Koendonro lelâlâ âmâ; koendonro adyese âmâ xina xurâem” kepamo warâ Deusram. Tâkuâguemolâ Deus wâgâ imâem kehoem; âdakulâ nhangahumo oday xunârymo. Iamu oday adakobâni âdykângâ tâtâly awyly xutudânry aramo, koendâ Deus wâgâ nutuba tawylymogue.

22 Tonomegue wâne âdutulymo, tuândyem

lelâlâmo olâ. Deus wâgâ koendâ tutuze wâne, tânanajimo, iozepa kulâ arâ tyangahu oday xunâgumo. ²³ Deus Iguedânry tâise nhehogueguylymo, ânguydo imeom ekudo xygatyby kulâ olâ nhehogueguylymo; kurâ ekudo, konopio ekudo, onwâgâ ârahujini ekudo warâ kulâ nhehogueguylymo. “Deus merâ” tâkeze tyngapygueduomo.

²⁴ Tynrempyramo awyly tientuo myakâwândy Deus aguely: “Auguehobyry lelâ aniempyra awylymogue, tâwâlâ inakai, kywypado warâ adiyndyse tato aniendâmo. Adâitobyry arâlâ ise âsebywadylymo” kely. Awylygue mawânkâ akaemo toenzepa kywypado tagonro agâ anhedilymo. ²⁵ Deus idânârâ tâlânro modo xugunipyry tâise nhehogueguylymo. Aypa olâ, tâwâlâ tyngatyby modo kulâ nhehoguedilymo. Iozeno Deus agueho neinwâmpyramo, iozepaom tyeinwântoem. Deus mawânkâ aunloenlâ tohoguezeim kuru.

²⁶ Arâ aidilymogue myakâwâm Deusram ododokeolyo. Aguely myakâwâm: “Tâwâlâ kywypado, tywykeim warâ adiyndyse tato aniendâmo. Adâitobyry arâlâ ise âsebywadylymo” kely. Awylygue kywypado anhedilymo. Pekodo modo, uguondo lelâ waypa nhynanâguylymo; pekodo, pekodo agâ kulâ idyly. ²⁷ Kywypado adyese lâpylâ uguondo modo. Uguondo, uguondo agâ kulâ idyly warâ. Peto ehoru nhântânry emyenrope ioday-ro waunlo ara akaemo. Awylygue pekodo lelâ waypa nhynanâguylymo awyly. Kywypado kulâ anhekylymo; todo kulâ olâ inakanhe nhekylymo. Arâ adâidylymogue tâwâlâ

tâsenagazedo kulâ ise anhekylymo. Ewâmasemo mawânkâ inakai adientyby wâgâ.

²⁸ “Tuândy lelâ Deus wâgâ tiuntudyzedo; kyzenanânehonre mâkâ” kelymo. Aituo Deus âdakepa idyly: “Tâwâlâ kywypado, inakai kehoem adientybyse tato aniendâmo. Adâitobyry aralâ ise âsebywadylymo” kely. ²⁹ Toenzepa lelâlâ inakaigumo. Toenzepa inakanhe adâito timodyzebamo. Pymâ domodo, Deus warâ aiedyseba ato adientysemo. Toenzepa âdyem tâidysemo. Tâdâtyzedyly kelymo. Tâdâdyâly kelymo. Iduekumo; aunlolâ âjihogulymo. Iozepa aguelymo, konokudylymo. Inepa kehoem iewiâpadylymo adâkely einwântânry modo agâ. Âkelomo kulâ nhoraguekylymo, tynynonro keba kulâ âtynanâdomo. ³⁰ Âkelomo nhunâguedylymo. Âdaunloenlâ Deus izepamo. Inwykelymo, tyewiâse lelâ tâjitanru in-hogulymo. Sawoem idylymo. Tywâgâ toenzepa aguelymo; “Tutuzeim xina” kelymo. Toenzepa inakai adienkyly wâgâ kulâ âpaunzedylymo. Tunwym, tyze warâ aguely neinwâmpyramo. ³¹ Koendonro tiuntudyzebamo; koendonro watay, xurâmoem inakai; inakai pylâ xurâmoem koendonro-ro warâ. “Aiese urâ” tâkehobyry aniempyramo. Ânguy izetonro kebamo. Turâem inakanhe aityby nenanânehombamo, tâpeânzemo. Ânguy nityembyramo. ³² “Arâ kulâ aitaynrin modo âsenagazeze. Tyigueduo, ydâ iwaguemo ise” keypyem, Deus awyly tutuzemolâ. Arâlâ olâ, Deus izepa ato aiedyly nimopa awylymo. Adâito ara âkelo modo aituo iomarumo lelâ.

2

Izepa tato aieni modo enagazenehonze Deus

¹ Âmaemo xirâ kâinweniby itainrim modo, “Inakai aieni modo tâwâlâ nâsenagazedâmo” tâkeze wâne âmaemo. “Tâwâlâ nâsenagazedâmo” mygueduomo, inwentâdomo lâpylâ olâ amyguehomo, earamo lâpylâ mawylymogue. Akaemo inakanhe aito araba wâne ilema-ro.

² Izepa tato aieni modo nhenagazenehonduo, tutuze kurâ, Deus iozeno lelâ aieni awyly.

³ “Akaemo inakanhe aito ara ini modo akaemo alelâ ise Deus nhewentâgyuly. Urâma ise kâsenagazebyra” tâkeze âmaemo. Tâdâsenagazedo amaymba mâsemagueba olâ ise âmaemo, Deus mâinwâmpyra matomobyry wâgâ. ⁴ “Izepa wato anhedylymogue kulâ inepa kehoem kâenagazenehonlymo witaymba ise urâ” kepyem Deus. Awylygue mawânkâ mâkâ agâmo koendâ awyly, alâ kulâ newiâpabyra awyly warâ, izepa ato amânhetuomo. Arâ awyly, xurâem modopâdomoem, inakanhe amitomobyry wâgâ mâjityendylymo mawânkâ ize ato, amânhepyra midylymo-ro warâ. Âmaemo olâ mâuntubamo, âdaitoem Deus inepa inagazenehombamo awyly. Awylygue amyguelymo: “Deus izepa ato aguyjiesezeze lelâ; kânagazenehomba awylylâ ise mâkâ” myguelymo.

⁵ Toenze kulâ tâeganeim keba olâ âmaemo. Izewenrymo Deus izepa ato aiedyly mâinmodyzeba âmaemo. Inakanhe amisezedylymogue, mâsenagazedomo imâem mânhesezedylymolâ. Xypyry etay, âdaunloem kydawyly Deus nhetay,

ioze lelâ ise mâkâ aidyly, tâinwântânrybyry modo nhenagazenehonly, tynnonro modoram ise koendonro nhuduly warâ. ⁶ Onro anaym aguitobyry ara, aguykehobyry ara warâ ise kydâsebywadyly. ⁷ Tâlâ Deus ize ato aiedyly imodânry modo. Mâkâ aguehobyry tiankadyze inkâbamo. Iweloem tâitondyly ize atomo, imâem Jesus Cristo ara tâitomoem. “Koendonro âmaemo” tâkehonduzemo Deusram. Deus tâmakedyzemo, typygueba kehoem eagâ tâitomoem. ⁸ Tâlâ olâ Deus ize ato adiyndysebaom modo. Deus itaumbryry âkealonro tyeinwândyze inkâbamo. Adiyndyse tato kulâ anhekylymo; adienkyly Deus ize, izepa warâ awyly tiuntudyzemo inkâba. Arâ kulâ aitaynrin modo agâ tyewiâseba nitaymba Deus, enagazenehonzemo-ro warâ.

⁹ Idânârâ adâkehobyry sakanibyry modo enagazenehonze Deus. Adahulizemo, âjityenzemo warâ, judeu domodo, judeu keba modo alelâ.

¹⁰ Tâinwânni modo xurâem olâ ise Deus nhuduly ehogumo, iomarumo, ekobyzeguelymo warâ, Jesus Cristo ara itomoem, judeu, judeu keba alelâ.

¹¹ Âzekiba lelâ mawânkâ Deus idânârâ nhedyly, âkeloem mâkâ nhedyly, mâkâ âkeloem warâpa.

¹² Deus, Moisésram tâzezewenry inwenien-hoymby lâpeba judeu keba modo. Alâ olâ ise Jesus einwântânry watay, aunloenlâ Deus agâpa âieholy. Judeu domodoma mârâ tâzezewenry iwenibybe. Alâpylâ ise Moisés inweniby nhakadomobyry wâgâ Jesus einwântânry watay, aunloenlâ ise Deus agâpa âieholy warâ. ¹³ Aguely idadyly kulâ âdy mâkeba Deus xurâem. Ize ato aiedyly koendonro

kuru. Arâ mawânkâ kâwentâbyra awyly, aguely.

¹⁴Judeu domodo ezewenry inweniby nâduduopa myakâwâm judeu keba modoram. Arâlâ olâ agui akaemo ewy âwâlâ anhedylimo Deus ize ato. Nhangahu odaylâ mârâ tâzezewenry iwenibyem awyly-ro waunlo ara, Deus ize ato nhutuhomoem, tywenezabalâ. ¹⁵Idânârâ kurutobyry kuodaxi ienipyryem Deus. Deus ezewenry iweniby pebaom modo Deus ize ato anhetuo, tânehonzemo, mâkâ aguehobyry tutuze tawyly. Aidylmolâ mawânâ enehoim. Akaemolâ xutuim, âdara Deus ize ato adierendyly awyly, aniempyra tawyly warâ. ¹⁶Idânârâ aguiantaymby modo, kyan-gahu oday kunâgobyry modo warâ xutuze Deus. Xypyry etay, âdaunloem kydawlyly Deus nhetuo ise aguitobyry, aguykehobyry warâ Cristo Jesus wâgâlâ kydâsebywadoem, Deus anhenonly, koendonro, inakai alelâ. Xirâ inanry unâ iwâkuru tâdâsemagueho kâengatuday, augueho.

Judeu domodo ezewenry Deus Moisésram inwenien-hoymby

¹⁷Âmaemo judeu domodo, tohomaenze âmaemo. “Xina iDeusryma Deus lelâlâ. Deus xurâem koendonro xina, xina idamudoram lelâ mawânkâ myakâwândy tâzezewenry nhuduly” tâkeze âmaemo.

¹⁸Âdara Deus ize awyly tutuze mawylimo, âdy iozeno, iozepaom warâ awyly, tâzezewenry Moisés inwenibygue tâsenomedâze mawylimogue.

¹⁹“Judeu keba modo Deus itaumbyry nutuwâbyra. Xina lelâ koendâ xuturim. Epy sakobâni emyenro xina, iamu odano iajimanâni, iajinu emyenro warâ xina” tâkeze âmaemo. ²⁰“Xina

lelâ Deus itaumbry xutudânry modo enomedâni. Xina lelâ iamudo ara âdy xutudânry modo enomedâni. Deus xinaem tâzewenry inwenibybe tawylygue, idânârâ tutuze xina, mâkâ wâgâ tutuze xina, iozeno lelâ-ro warâ” tâkeze âmaemo. ²¹Âkelo modo turuse âmaemo; âwâlâ mâturubry olâ âmaemo. “Iwâkuru keba tâzemagaguy” myguelymo âmaemolâ tâmagazeim. ²²“Eagâ mohogüin-homobry lelâ xynanâdaungâ” tâkeze âmaemo. Âmaemolâ eagâ mohogüin-homobry keba kulâ xynanâni. “Deus lelâ xina nehogueguyly; ekudyby modo etyguedyly tumoze xina” tâkeze âmaemo. Agueypyenlâ xygahudâdyby modo ehoguedo âtâ odaji igawândylymo, xurâem satyby modo mâenmagazedylymo. Awârâ arâ amidylymo, xygatyby modo ehoguedyly mâinmopa mawylymo tânehonze.

²³ “Xina idamudoram lelâ Deus tâzewenry nhuduly” tâkeze âmaemo. Tâzezewenry agueho ara amipyra olâ âmaemo. Arâ kulâ amidylymogue, Deus âwankuem âieholly eynynâbaom modoram. ²⁴ Deus itaumbry awo wâgâ iwenibyem: “Inakanhe amidylymo tientuo, judeu keba modo Deus âwankuem nhedylymo, itaumbry âdyem nipyra waunlo ara tyenehonzemo mawânkâ” kely iwenibyem.

²⁵ Deus, Moisésram tâzezewenry inwenien-hoymby ara lelâ judeu domodo aidylymo watay lelâ judeuem awyly xutuhogue satâly koendâ awyly. Koendonro anhekyly wâgâ mawânkâ nhenehonly, Deus xurâ tawyly. Mârâ tâzezewenry Deus inwenien-hoymby ara lelâ anipyra-ro

watay, adataôly kulâ mâkâ. Judeu domodo xutuhogue satâybyem lelâlâ wâne, inakanhe kulâ aito olâ tânehonze Deus xurâ keba awyly. ²⁶ Judeu domodo ara tatåduneba judeu keba modo. Deus aguehobyry ara anhedylimo watay olâ satâyby modo ara lelâ Deus xurâem awylymo. ²⁷ Awylygue ise judeu keba modo aguely: “Deus xurâ modo xutuho peba, judeu domodo ezewenrymo iweniby peba warâ lelâlâ wâne xina, Deus aguehobyry ara lelâ olâ xina aidyly. Satâybyem lelâlâ wâne, judeu domodo ezewenry iwenibybe warâmo wâne, Deus aguehobyry aniempyramo olâ. Awylygue ise âzenagazeolymo” kelymo.

²⁸ Judeuem kuru tadawyly Deus xurâem kuru tâjidyly warâ, Deus einwântuo lelâ. Ilery ety iopiry satâybyem lelâlâ wâne judeu domodo, Deus neinwâmpyramo watay olâ, adataôly kulâ. ²⁹ Deus xurâ modo kuru mâkâ iweloem ietyby, saguhobyry ara anipyra waunlo. Tuoday Deus xurâem Deus Ispiritury iweloem nhetybyem warâ tawyly xuturim. Ilery ety iopiry satâybyemba wâne Deus xurâem tawyly tutuze olâ waunlo. “Koendonro akaemo” tâkeze Deus. Idânârâ Deus einwânni modo xurâlâ, judeu, judeu keba alelâ.

3

¹ Tâlâ warâ tunâgueim tyangahu oday: “Idânârâ Jesus einwânni modo Deus xurâ lelâ watayma âdyem nitaymba judeuem, ilery ety iopiry satâybyem tadawyly-ro” keim. ² Âdyem nipyra nitaymba! Judeuem tadawyly koendonro lelâlâ. Waunroem kuru Deus itaumbryry egatuhobyry myakâwândy judeu domodo

idamudo. Deuslâ myakâwândy judeu keba modoram nhegatuhoem aguenri. ³ “Tâlâ olâ myakâwândy judeu domodo idamudo ewy mâkâ aguehobyry ara lelâ aitânry. Akaemo tâinwâmpyra atobyry wâgâ keanra Deus judeu domodo agâ koendâpa awyly” tâkeze keanra âmaemo. ⁴ Aypa olâ, aypa lelâlâ. Adienkylyem adâkehobyry aiesezelâ Deus. Idânârâ onro anakonro modo konokudâ lelâ, Deus olâ konokuni keba! Deus itaumbry awo wâgâ iwenibyem:

“Deus, amygueduo idânârâ tutuzemo, âkealâ amyguely awyly.

Inwentâdyzemo wâne, âdygue inwentâdo peba olâ âmâ.

Koendonro lelâlâ idânârâ amânhekyly modo” warâ iwenibyem awyly.

⁵ Aguehobyry kiankaduo, Deus kânagazenehonly watay, toenzepa ise: “Iozelâ Deus aidyly, adâjitobyry nhenagazeduo” keim modo. Awylygue, tâlâ ise wakeim: “Inakanhe aguitobyry Deus tâgaenehonze watayma koendâ inkâba mâkâ kânagazenehonly aguehobyry kiankaduo. Inakanhe aguitobyrygue lakuru mawânkâ ojiomaeonly kuru” keimpe. Arâ mawânkâ kurâdo aguely. ⁶ Aypa olâ, aypa lelâlâ! Kewâdyly kulâ aguehomo. Koendonro keba mâkâ-ro watay, xirâ onro anaym aguitobyry modo wâgâ kâpywaniem nitaymba tâise xypyry etay.

⁷ Ânguylâ wâne keanra warâ tunâgue: “Uguewâdyly kulâ watay, idani modo aguezemo: ‘Kewâdyly kulâ awâkâ, Deus olâ âkealâ aguely, kewâdyly kulâ waypa. Koendonro Deus’ kezemo. Awylygue tâwâlâ kienokudylymo, Deus wâgâ

koendâ aguehomoem. Arâ-ro watay, koendâ inkâba Deus ienagazenehonly uguewâdyly kulâ-ro watay” tâkewâzemo keanra. ⁸ Tâlâ keanra: “Inakanhe aguine, Deus koendonro awyly xutuhoem” keim. Âdaunloenlâ arâ aguykewâbyra kine! Tâlâ arâ auguely egaeni modo, âdykâ arâ auguepa olâ urâ. Awârâ wâgâ nhewentâgueni modo âsenagazezemo, enagazedomo keho ara kehoem.

Ânguy koendonro aieni lâpeba, idânârâ inakai aieni kurâ

⁹ Tâlâ keanra wakeim: “Judeu domodoma judeu keba modo takaze koendonro Deus xurâem?” keim. Aypa olâ! Idânârâ Deus aguehobyry sakanibyryem lelâ kurâ. Aguietoem Deus aguehobyry takaze lelâ kurâ Idânârâ, judeu, judeu keba alelâ. ¹⁰ Warâ iwenibyem awyly Deus itaumbryry awo wâgâ:

“Idânârâ kurâ xirâ anano modo Deus aguehobyry sakanibyryem lelâ;
 ânguy âdaitânry lâpeba!

¹¹ Ânguy âdy koendonro, inakai warâ awyly xutuim lâpeba kurâ.

Ânguy Deus koendâ tiuntudyzedonro lâpeba warâ.

¹² Idânârâ Deus tânanânehonzemo,
 mâkâ ânwa iozeno imyimbyry xuzatyby ara,
 arâ lâpylâ idânârâ Deus ize ato tiuntudyzeba awylymo.

Ânguy koendonro aieni lâpeba, ipa lelâlâ.

¹³ Tâzeguepybyry etadâdyby enahungueduo, inwânry inakanhe kulâ,

kywilupanâdâ kehoem, ânguy nhemaen-lyemba, myara kehoem aguehomo inakanhe awyly.

Tâdâsenogudyly nimopamo.

Âgâu kâtobyry inakanhe kyetâ kyiguehoem kehoem,
myara aguehomo inakanhe kyedyly.

¹⁴ Toenzepa itanrumo iwyku;

ânguy izepamo warâ.

Awylygue aunlolâ Deusram nhekazedylymo, izepa tato modo nhenagazenehoem.

¹⁵ Tyewiâpadyly-ro watay, inepa kânagazedylymo, kyâllymo warâ.

¹⁶ Âdyam idâhomobyrydâ inakai adyesemo.

Tuomaruneim modo tuomareba tyenehonzemo;
tytynwanânehonzemo inakanhe kyetâmo
lelâlâ-ro warâ.

¹⁷ Âdaunloenlâ Deus agâ koendâ tadawyly nutubamo, ize ato aiedyly warâ.

¹⁸ Deus âwankuem tyesemo, âdy Deus anhekyly tiuntudyzemo inkâba”

warâ iwenibyem awyly Deus itaumbryry awo wâgâ.

¹⁹ Tutuzelâ kurâ, idânârâ tâzezewenry Moisésram Deus inwenien-hoymby, judeu domodo nheinwântoem awyly. Itaumbryry tâlâ awyly, âdara aguidyse Deus awyly idânârâ kiuntuhoem. Ânguy olâ Deus ize ato aunlolâ anhedilyly nipyra. Awylygue judeu, judeu keba alelâ âzenagazeoze Deusram neinwâmpyra atobyryry wâgâ. ²⁰ Mârâgue tâdâsemaguehoem inkâba myakâwândy Deus

tâzezewenry Moisésram inwenien-honly. Mâkâ ize ato ara aguipyra kydawyly kiuntuhoem myakâwândy inwenien-honly.

Jesus kiejnwântuo lelâ kydâsemaguely

²¹⁻²² Iwerâma Deus nutuen-ho tâwentâzeba kâento. Judeu domodo ezewenry Moisésram inwenien-hoymby Deus kâwentâbyra itoem anienehonwâbyra. Saguho tâzezewenry kintainlygue, saguhoem Deus itaumbry egatuwâni modo inweniby kintainlygue tutuze kurâ, âdara Deus kâmakely awyly. Jesus Cristo nheinwântuo lelâ mawânkâ Deus idânârâ Jesus einwânni modo nhemakely, judeu, judeu keba alelâ. Deus xurâem idânârâ âzekiba lelâ kurâ.

²³ Idânârâ Deus izepa ato adyese lelâ warâ. Awylygue Jesus kiejnwândyly iraynâ Deus koendonrodâ iwaguelâ kydawyly. ²⁴ Inakanhe aguitobyry xygakeze myakâwâm Cristo Jesus iguely. Awylygue Jesus kiejnwântuo lelâ Deus tywykeba kâendyly, koendonro emakerin-emba kydawyly umelâ. Kydâsemaguehoem âdy kiempywayyly lâpeba. Jesus kâmakely, kâmakedyze tawylyguelâ.

²⁵⁻²⁶ Deusmy aienehonwâm Jesus tunu tyapâze Jesus iguehoem, Deus agâpa kydâiehoba kitoem. Jesus iguely myakâwâm, inakai aguienkyly Deus nhygakehoem, Jesus kiejnwântuo. “Inakanhe tadawyly ebyryem tâjiguely” kewânmy Deus. “Aiese urâ” tâkehobyry aiemâ. Kurâlâ tâise Deus ingueânehonly inakanhe aguitobyry wâgâ, Jesuslâ olâ myakâwâm kâtaybyay ingueânehonly. Saguhoem adâkely sakanibyry modo newentâbyra

myakâwâm Deus, kâmakerin-em aguehobyry nigonopyra tawylygue. Iwerâ olâ, Jesus iguehobyry wâgâ saguhoem Deus einwânnipyry modo inakanhe aitobyry xygakeybyem awyly.

²⁷ Kurâem kruz wâgâ Cristo aitobyry wâgâ tâwentâguezeba Deus kâendyly, kydâsemaguehoem aguitobyry wâgâ inkâba. Mâkâ kieinwândylygue lelâ kydâsemaguely. Awylygue kywâgâ koendâ aguykeho lâpeba kurâ, kydâsemaguehoem.

²⁸ Augueondyly. Deus tâwentâzeba kâendyly, Jesus Cristo kieinwândylyguelâ, judeu domodo ezewenryem inwenien-hoymby aguiendylygue inkâba. ²⁹ Judeu domodo iDeusry kulelâ mâkeba Deus, judeu keba modo iDeusry alelâ.

³⁰ Tokalelâ Deus idânârâ xurâem. Deus xurâem, idânârâ Jesus einwânni modo inakanhembamo, judeu, judeu keba alelâ. ³¹ Warâ olâ, “Jesus kieinwântuo lelâ kydâsemaguely awylygue, âdyem nitaymba judeu domodo ezewenry Moisésram Deus inwenien-hoymby” kykeba kine. Deus aguehobyry kieinwântuo, Moisés iweniby kiankadyly mâkeba, Deuslâ mawânkâ myakâwândy inweni-hoem agueim.

4

Ewentâdo lâpeba Abraão Deus xurâem

¹⁻² Abraão-ro? Judeu domodo idamu myakâwândy mâkâ. Mâkâ myakâwândy waunroem kuru ilery ety iopiry tatâzeim. Awârâ wâgâpa olâ myakâwândy mâkâ tâwentâguezeba awyly, Deus xurâem. Awârâ wâgâ-ro watay, Abraão sawoem tise tâise: “Tâwentâzeba Deus

iedyly, koendonro wawylygue” tâkeze tâise. Awârâ wâgâpa olâ myakâwândy Deus xurâem ewentâguedo peba awyly. ³ Iwenibyem Deus itaumbry awo wâgâ: “Abraão enra Deus tâinwânse. Nheinwândylygue, Deus xurâem ewentâguedo peba awyly” warâ iwenibyem awyly.

⁴ Kydâsewanily-ro watay, xuduly mâkeba mârâ kydâzepywaoho. Kâwanopyry ebyrylâ kienmakely.

⁵ Deus emaymba kienmakely olâ tâbygueim keba. Koendâ aguientyby wâgâ inkâba Deus tâwentâgueba kâendyly, Jesus kieinwântuo lelâ.

⁶ Arâlâ myakâwândy Davi aguely adienkyly wâgâba tâmakely Deus einwânni modo iomaru wâgâ. ⁷ Aguely myakâwândy:

“Tuomareim mâkâ, inakanhe aitobyry Deus nhy-gakeyby, nhenanânehoyby warâ.

⁸ Tuomareim mâkâ,

‘Âdy inwentâguedo lâpeba âmâ’ Kywymâry keho”

warâ myakâwândy Davi inwenily.

⁹ Judeu domodo satâhobyry ara satâwâdyby modo lelâ wânkâ tuomareim, kykely? Ainkâba! Tatâzenry modo Jesus einwânni tuomaremo lâpylâ. Iwenibyem mawânâ Deus itaumbry awo wâgâ: “Abraão Deus tâinwânse awylygue myakâwândy, ‘Âdy inwentâguedo lâpeba âmâ’ kehonly Deusram” warâ iwenibyem awyly. ¹⁰ Deus mâkâ tâwentâzeba awyly nhedyly myakâwândy satâly iraynâlâ.

¹¹ Deus nhewentâguedo peba aguepygueduo myakâwândy Abraão satâly-ro warâ. Nheinwândylygue myakâwândy mâkâ adatâoly. Arâ tadatâo duo, tânehonze myakâwândy

Deus tâinwânse lelâ tawyly. Arâ awylygue judeu keba modo idamuem lâpylâ awyly, Deus tâinwânse mawânkâ akaemo. Tâwentâguezebamo-ro warâ nadatâobamolâ, tadatâly iraynâlâ Abraão nheinwântobyry ara.

¹² Alâpylâ judeu domodo Jesus nheinwândylymo watay, tâwentâgueduneba akaemo Deus xurâem. Âdygue tâwentâguezeba awyly aguehoymbyenmo, Jesus nheinwântomobyry wâgâ, satâbyem awylymogue inkâba. Abraão akaemo idamuem awyly, eara satâbyem awylymogue inkâba, mâkâ Deus nheinwântobyry ara, nheinwântomobyry wâgâ.

Deus, “Xuduze urâ” kehobyry kienmakely, kienwântuo lelâ

¹³ Iweâpalâ myakâwândy Deus aguely Abraãoram: “Koendâ ise agâ wawyly. Tâinkânro modo lelâba iwaunroru ise âmâ. Pymâem ise lâpylâ âweompyrydo warâ” kely. Deus, Abraãoram arâ aguely myakâwândy, Deus nheinwântobyry wâgâ, âdygue tâwentâguezeba awyly wâgâ warâ, Moisés tâzezewenry inweniby ara aidylygue inkâba. ¹⁴ Judeu domodo ezewenry einwântaynrim modo lelâ Deus aguehobyry emakeim watayma iguely kulâ myakâwâm Jesus-ro. Ânguy Deus tâzezewenry aguehobyry idânârâ kehoem aieni peba mawânkâ. ¹⁵ Tâzezewenryem adâkehobyry aietânry modo enagazenehonze. Deus mârâ tâzezewenry Moisésram niweniehomba-ro watay, kiuntuwâbyra tâise kurâ mâkâ izepa ato adyese kydawyly. Kurupyra Deus-ro watay, “Auguehobyry mankadlylymo awârâ” kewâpyra tâise mâkâ kyam.

16 Koendonro Deus. Awylygue myakâwândy Abraãoram aguely: “Koendâ ise agâ wawyly” kely. Adienkylyem adâkehobyry adyese lelâlâ Deus. Abraãoram lelâba, idânârâ tâinwânni modoram, koendonro modo xuduze Deus, judeu domodoram, judeu keba modoram alelâ. Deus tâinwânse myakâwândy Abraão, tâinwânse lâpylâ kurâ. Aituo Deus xurâem, idânârâ kurâ Jesus einwânni modo Abraão iwerypyry lelâ kurâ, eara satâyby, tatâzenry alelâ. 17 Abraão wâgâ iwenibyem Deus itaumpyry awo wâgâ: “Toenzepa kurâdo âkelo modo ‘Tako’ keze âyam” kely iwenibyem. Deus, aunlolâ adâkehobyry ara lelâ aidyly. Deuslâ myakâwândy Abraão nheinwânkyly kuru. Mâkâ mawânkâ igueypy modo kurâem ietoni, saguhoem ipaumpyry modo tâlâ ienehoimbyry warâ. 18 Deus einwânsezêlâ myakâwândy Abraão. Deus aise kehobyry anipyra awyly umelâ, Deus aguehobyry einwândyly nimopa myakâwândy mâkâ. “Toenzepa ise âepadyly. Toenzepa âweompyry iepanânehonze urâ” kewândymy Deus mâkânra. Neinwâmpyra nipyra myakâwândy Abraão, tymezyly tynwânwânse myakâwândy, agaityon-em tawyly umelâ.

19 Cem anu ioseaji myakâwândy Abraão. Âpaunzedyly myakâwândy: “Agaityon-em urâ, ymezehoem. Ywydy Sara adamyim keba, aripiem warâ” kely. Deus aguehobyry ara aise awyly tâinwânseze olâ myakâwândy. 20 Deus einwândyly âdaunloenlâ inmoly nitaymba myakâwândy. Adâkehobyry aieniem Deus awyly tâinwânsezêlâ myakâwândy. Nheinwânto imâem

isezedily lakuru. Deus koendonroem awyly wâgâ, eon-honru wâgâ warâ adâkely nimopa myakâwândy. ²¹ “Tutuze urâ, Deus kymezehoem aienehonze awyly, aguehobyry ara” adâkely nimopa mykâinane tywydy agâ. ²² Einwândily nimopa myakâwândy, adâkehobyry aieniem Deus awyly tiuntulygue. Arâ awylygue Deus xurâem ewentâguedo peba myakâwândy mâkâ. ²³ Warâ Deus itaumbryry awo wâgâ iwenibyem awyly: “Urâem, âdy inwentâguedo lâpeba âmâ” kewândymy Deus, Abraãoram kulelâ inkâba Deus aguely.

²⁴ Kyam lâpylâ myakâwândy aguely kiuntuhoem. Tâinwândilygue myakâwândy Deus mâkâ tâwentâguezeba awyly nhedyly, arâ lâpylâ mâkâ tâwentâguezeba kêendily, Jesus kieinwândilygue. Kywymâry Jesus igueduo kurâem ietonibyrylâ Deus. ²⁵ Arâ aitoem agueypyenlâ myani Deus, Jesus iguehoem inakanhe aguitobyry xygakehoem. Deus, Jesus igueduo, kurâem tynehondonze myani, tâwentâguezeba xurâem kydawyly tienehon-hoem.

5

Deus xurâem, kêwentâguedo lâpeba

¹ Tâwentâguedoneba Deus kêendily iwerâ, Kywymâry Jesus Cristo tâinwânse kydawylygue. Saguhom inakanhe kulâ kydawylygue Deusram kaintaymba akâwâm kurâ. Inakanhe kydawyly xygakeze Cristo kruz wâgâ aitobyry wâgâ olâ, Deus agâ iwaguepa ietybyem kydawyly; âdapa lelâ mâkâ agâ kydawyly. ² Jesus einwânnipyryenlâ kurâ. Awylygue Deus agâpa tyeseba kydawyly.

Jesus kurâem anhetyby wâgâ, Deus koendâ lelâ kâendyly, arâ tâensein-emba kydawwyly umelâ. Kurâ kydohomaendyly, mâkâ agâ kidyly tutuze kydawwylygue, eon-honru kiendyly ise warâ.

³ Xirâ onro anaym kydawwyly ara, mâkâ xurâ keba modo âwankuem kyetâmo, kânagazedâmo. Ton-honre lelâlâ wâne kurâem, tohomaenze lelâ olâ kienmaenly; kydâsenagazedyly odaylâma kiuntuzezedyly âdara Jesus einwândyly awyly kinmopa kitoem kienmaen-hoem. ⁴ Einwândyly kinmopalâ kienmaenduo, kagâ tuomare Deus. Kagâ tuomare awylygue, “Xuduze urâ” kehobyry kienmakely kinwânwândyly. ⁵ Awârâ wâgâ kytynwâdaymba ise kurâ, adâkehobyry adyese lelâlâ mawânkâ Deus. Tyispiriturylâ Deus ingonokyly kagonroem, Deus toenzepa kywynedâ tutuen-honze mâkâ Ispiritury.

⁶ Âwâlâ kydâsemaguehoem ton-honremba akâwâm kurâ. Awylygue Deus aitoem aguehobyry odaji ituo, Jesus Cristo kurâem iguely myakâwâm, koendonro keba kulâ aieni modoem. ⁷⁻⁸ Ânguy tâeganuneba kâzewenry einwânni etaybyay tyiguehoem. Tâlâ keanra tâise kurâ koendonro etaybyay igueze tâeganeim ilema-ro. Cristo olâ iguwâm inakai aieni modo etaybyaji. Toenzepa kywynedâ tawyly tienehon-hoem, Deus, Cristo tugonose myakâwâm kurâem iguehoem, izepa ato aguiendyly umelâ.

⁹ Jesus Cristo tunu tyapâze, kurâem iguehobyry wâgâ, Deus tâwentâguezeba kâendyly. Awylygue ise xypyry etay Deus tynynâbaom modo nhenagazenehoday, kydâsemaguely, Cristo

kurâem anhetyby wâgâ. ¹⁰ Deus iduery akâwâm kurâ, tataen-hoem kyetâ olâ akâwâm, tymery Jesus Cristo iguehobyry wâgâ. Iwerâ Deus eataen-hoem kydawylygue, âsemagueze kydawyly tutuze lelâ kurâ, Jesus mawânkâ kurâem tâitonze, igueypyemba iwerâ-ro warâ. ¹¹ “Yataen-ho âmaemo, âwymârymo Jesus Cristo âmaemoem anhetyby wâgâ” tâkeze Deus kyam. Awylygue toenzepa kuomazely, koendâ Deus agâ kydawylygue.

Adão ara Deus aguehobyry kiankadyly; Cristo wâgâ olâ kydâsemaquely

¹² Adão myakâwândy waunro uguondo Deus aguehobyry sakani. Mâkâ arâ aitobyry wâgâ Deus izepa ato adyese lâpylâ kurâ idânârâ. “Auguehobyry sakanibyry modo idânârâ iguewâse” kewânmy Deus. Awylygue myakâwândy Adão iguely, kyiguely lâpylâ warâ, Deus izepa ato aieni kydawylygue. ¹³ Judeu domodo idamudo ezewenry inwenien-honly iraynâ, idânârâ xirâ anano modo Deus aguehobyry takazemo lelâ myakâwândy. Tâzewenry nhakadybymo wâgâ inkâba myakâwândy Deusram âzewentâolymo, mârâ tâzewenry Moisésram inwenien-hoymby peba mawânâ myakâwândy ilâem. ¹⁴ Toenzepa myakâwândy kurâdo, toenzepa lelâlâ, Adão umenobyryem, Moisés iazeho odaji. Idânârâ kehoenmy iguewânmo, Adão inakanhe aitobyry ara kehoem aitânry modo alelâ.

Âkelo myakâwândy Adão, Messias Deus ingonotyby agâ. Adão aitobyry wâgâ mawânâ inakanhe tadawyly, ânguy nâseinwâmbyra awyly

warâ adaguly. Jesus, Messias keho, anhetyby wâgâ einwânni modo âsemaguely adaguly. ¹⁵ Adão aitobyry emyenro mâkeba Kâmakeim Jesus Cristo aitobyry. Adão inakanhe aitobyry wâgâ iguein-em kydawyly. Jesus Cristo koendâ atobyry wâgâ, Deus xurâem, tâwentâguezeba Jesus einwânni modo awyly warâ. Inakanhe aitaynrim modo agâ koendâ lelâ Deus awylygue, tâbyguepalâ nhemakelymo. ¹⁶ Augueondyly. Adão aitobyry emyenro mâkeba Kâmakeim Jesus Cristo aitobyry. Adão tâinwâmpyra itobyry wâgâ, “Idânârâ tâwentâgueduneim modo lelâ” kewândymy Deus. Agui olâ Deus nhemakely modo, Jesus nheinwântuomo. Xirâ mawânâ Deus tâbyguepalâ kurâem anhekyly, emakerin-emba kydawyly umelâ, itaumbyry sakanibyryem kydawylygue.

¹⁷ Âkealâ xirâ, tokalâ uguondo, Adão, myakâwândy Deus aguehobyry sakani. Mâkâ aitobyry wâgâ mawânâ tâjiguely adaguly. Ânguy iguedânry lâpeba. Tokalâ uguondo, Jesus Cristo, aitobyry wâgâ olâ koendonro kienmakely, Awylygue mawânkâ Deus xurâem tâwentâguezeba Jesus einwânni modo awyly, tâbyguepalâ kâmakely warâ. Xurâ kydawylygue, aunloenlâ ise Deus agâ kydawyly, Jesus agâ ise pymâem kydawyly-ro warâ.

¹⁸ Tokalâ uguondo, Adão, myakâwândy Deus aguehobyry sakani. Adão Deus neinwâmpyra atobyry wâgâ idânârâ tâzewentâoze lelâ kurâ. Deus xurâem, Adão iweompyry mawânkâ kurâ. Tokalâ uguondo olâ myakâwâm koendonro, ioze lelâ Deus xurâem aini, Jesus Cristolâ. Inakanhe

aguitobyry epywaze Jesus iguehobyry wâgâ, inakanhe aguitobyry Deus xygakewânmy. Deus xurâem, kâwentâguedo lâpeba kurâ. Kyigueduo Jesus agâlâ ise kurâ, âdaunloenlâ kydadaimpa kitoem. ¹⁹ Tokalâ uguondo Deus neinwâmpyra atobyry wâgâ inakanhe tadawyly adaguly; iwerâ Deus izepa ato adyese lelâ kurâ idânârâ. Tokalâ uguondo Deus nheinwântobyry wâgâ olâ tâwentâzeba Deus kêendily, Jesus Cristo kurâem iguehobyry wâgâ.

²⁰ Adão pygueduo, iweâpa lelâlâ myakâwândy judeu domodo ezewenry Deus Moisésram inwenien-honly. Âdara Deus ize ato ara lelâ adâidyly awyly inwenien-honly. Deus aguehobyry takazezemolâ olâ myakâwândy. Arâlâ olâ Deus koendâ awyly; imâem isezedyly tâmakezein- emba tutuzeim modo agâ. ²¹ Deus agueho kiankadyly kinmopa kydawylygue mawânâ kyiguely. Deus koendâ ato olâ iwâkuru kuru; kagâ koendâ lelâ olâ Deus, koendâ ato emakerin- emba kydawyly umelâ. Kywymâry Jesus Cristo inakanhe aguitobyry tygakeze, Deus xurâem tâwentâguezeba kitoem adyenehonze warâ. Awârâ wâgâ mawânâ ise Deus agâ aunloenlâ kydawyly.

6

Jesus kienwântuo, iweloem kydâiehondyly

¹ Kagâ koendâ lelâ Deus, izepa ato aguiendily umelâ. Tâlâ keanra ânguylâ warâ tunâgueim: “Deus izepa ato aguyjiesezele lelâ, imâem lelâlâ mâkâ kagâ koendâ awyly itoem” keim. ² Arâ inkâba! Igueypy wâne xirâ anano modo wâgâ

nâtynanâbyra, myara lâpylâ Deus izepa atogue kulâ kydâtynanâdaymba kine. Nuduwâpyra, Deus aguehobyry kiankazezedoem.

³ Batiza kydâiehoduo, kienehonly Cristo Jesus agâ tokaleoem kydawyly. Deus izepa ato imoimbyryenlâ kurâ, igueypy xirâ anano modo imoho ara. Xirâ tutuzelâ âmaemo. ⁴ Jesus Cristo iguepygueduo, eguepybyry etadâdybyem awyly ume, kurâem tyetonze myakâwâm Kunwym Deus. Arâ lâpylâ Deus iweloem kyetondyly. Ize kydato, kyangahu oday kunâry warâ iweloem ietondybyem. Deus izepa ato aguiendyse kydawyly tumoze kurâ. Batiza kituo, iweloem ietaymbyem kurâ, kâzewenry saguhobyry imoimbyryem kydawyly tânehonze warâ.

⁵ Jesus Cristo agâ tokaleoem kydawylygue, Cristo igueduo, kyiguely lâpylâ waunlo ara. Cristo agâ on-hoam lelâ kydawylygue, kyigueduo kurâem kyetonze Deus, Jesus kurâem tientondobyry ara, mâkâ agâ aunloenlâ kitoem.

⁶ Cristo xurâem kidyly iraynâ, Deus izepa ato aiedyly kinmowâbyra akâwâm kurâ. Inakai aguiendyse kydato aguientoem aguykehonly waunlo ara, tâwaneim wâne tywymâry aguehobyry adyese lelâ myara, awârâ modo saimpyem olâ. Jesus agâlâ kruz wâgâ adainwâm. Awylygue iwerâ Deus aguehobyry kiankadyze kidyly-ro watay, aguientaymba kine. ⁷ Igueypy Deus izepa ato adiendyse tawyly tumoze. Awylygue Deus izepa ato aguientaymba kine.

⁸ Cristo agâlâ igueypyem kydawyly-ro waunlo ara, mâkâ kurâem itondobyry wâgâ, mâkâ agâ

on-hoam itybyem lâpylâ kurâ, âdaunloenlâ mâkâ agâpa kipyra kitoem. ⁹ Deus, Cristo igueduo kurâem ietonmâmy. Âdaunloenlâ nigueompyra ise-ro warâ. Ânguy âdaunloenlâ Jesus Cristo peba itoem anienehonwâbyra. ¹⁰ Inakanhe aguitobyry xygakeze myakâwâm Jesus iguely tokalelâ. Awylygue âdaitoem igueondyly nitaymba. Igueypyemba mâkâ iwerâ Deus ize ato aiesezelâ. ¹¹ Igueypy xirâ anano modo wâgâ nâtynanâdaymba; ara lâpylâ, Cristo Jesus agâ igueypyem mawylयोगue, âdydo imeom Deus izepa ato akâiedaundâ. Cristo agâ tokalelâ mawylयोगue. Deus emaryem, iomaeniem warâ.

¹² Deus izepa ato akâiedaundâ, amânhedyse mawylयोगue umelâ. Deus izepa ato aiedyly keba âuturimo nidâ. ¹³ Odomo ewy inakanhe amitomoem akâiedaundâ. Deusram âtuwâdaungâ, koendonro modo lelâ amânhetomoem. Iweloem ietondybyem âmaemo. Igueypy ara akâwâm âmaemo saguhoem, iwerâ olâ, Jesus mâinwântuomo, kurâem itondybyem âmaemo. ¹⁴ Deus xurâem, tâwentâgueduneba âmaemo iwerâ, Jesus mâinwândylyयोगue. Saguhoem tâzezewenry Moisésram inwenien-hoymby ara lelâ amidylyयोगue inkâba arâ mawylयोगue. Aituo Deus ize ato ara lelâ aguine iwerâ, kagâ koendonro mâkâ awylygue, koendâ ato emakerin-emba kydawyly umelâ.

Deus xurâem kydawylygue ize ato lelâ aguyjiene

¹⁵ Iwerâ ise-ro? Koendonro tawylygue Deus kâmakely, tâzezewenry ara aguidylygue inkâba. Arâ awylygue âdalâ kulâ aguidyly kitoemba lâpylâ

olâ. ¹⁶ Tutuzelâ âmaemo, ânguyanlâ tâbyguepa tâwaneinhe mâtulymo watay, mâkâ xurâem mawlymolâ. Mâkâlâ ise âturimo. Arâ lâpylâ Satanás aguehobyry mâinwântomoem emaxi mâtulymo-ro watay, âiguelymolâ ise ibyrymo. Deus aguehobyry mâinwântomoem emaxi mâtulymo watay olâ imakezemo ipywadomoem.

¹⁷ Saguhoem Deus izepa ato amânhedyse matomo kulâ akâwâm amânhekylymo. Unâ iozeno, Jesus kieinwântuo tâdâsemaguely wâgâ agueim tydase olâ âmaemo, tâinwânse ani âmaemo warâ. Egatuyby mâindatomobyry ara lelâ iwerâ amidyse mawlymo. Awylygue: “Koendonro lelâlâ âmâ, akaemo Roma donro modo âmâ xurâem mânhetobyry wâgâ” xina kely inanry Deusram.

¹⁸ Deus imakelymo ani, saguhoem inakanhe amitomobyry amânhepyra mitondomoem. Inakanhe tadawyly mâkeba âturimo iwerâ. Deus xurâem âmaemo iwerâ, ize ato lelâ amânhetomoem.

¹⁹ Cristo xurâem midylymo iraynâ, Satanásram ani mâtulymo, “Aiekâ” kehobyry amânhetomoem. Idânârâ odomo wogonro tâwanize ani âmaemo Deus izepa ato amânhetomoem. Inakanhe tadawyly ani âturimo. Awylygue inakanhe amidyse matomo aralâ akâwâm amidylymo. Iwerâ olâ Deusram lelâ âtuwâdaungâ, “Aiekâ” kehobyry amânhetomoem, iozeno, koendonro warâ amânhetomoem.

²⁰ Saguhoem inakanhe tadato âturimo awyly ume, mâtynanâdaymba ani âmaemo koendonro modo wâgâ, Deus izepa ato kulâ ize matomo.

²¹ Inakanhe amitomobyry âmaemoem koendonro nuduwâpyra ani, mârâ amitomobyry tywypazeze

âmaemo iwerâ. Mârâ ebyry tâjiguely lelâ, aunloenlâ Deus agâpa tâjidily warâ. ²² Inakanhe tadawily mâkeba âturimo iwerâ. Deus izepa ato amânhedyse mawylimo mâinmohomoem aietybyem. Jesus xurâem mitomoem Deus imakelymo, aguehobyry aieniem. Emakeybyem mawylimogue, aunlolâ ise Deus agâ mawylimo; âdaunloenlâ eagâpa tyetuneba ise âmaemo. ²³ Inakanhe tadawily epywado, tâjiguely; Deus nhuduly olâ aunloenlâ eagâ kydawily, Kywymâry Jesus Cristo agâ tokaleom kydawilygue.

7

Deus kuturim, judeu domodo ezewenry iweniby mâkeba

¹ Cristo eynynâ ypemugudo, pymâ domodo tâzezewenry inweniwâdyby tutuzelâ âmaemo. Kyigüepa kydawily ara kulâ mârâ tâzezewenry ara aguidily. Kyigüeduo olâ, mârâ tâzezewenry modo âdyem nipyra. ² Pekodo ohogüimby wâgâ ise auguely, âdara Deus agâ kydawily wâgâ kâenomedâdo mâuntuhomoem. Kâzewenry agueho ara, pekodo ohogüimby iso xurâenlâ. Eagonro agâ tohogüin-hoem, mâkâ inmoly nitaymba. Tuso igüeduoma tâwâlâ eagonro agâ ohogüinly, tâzezewenry nhakadyly keba mawânkâ. ³ Mâkâ pekodo, uguondo eagonroram âdyanânoly, tusunu umelâ watay olâ tâzewentâgueoze mâkâ, tâzezewenry iweniby wâgâ agueho ara. “Iso igüeduo olâ tâwâlâ ohogüinly” tâkeze tâzezewenry iweniby. Arâ watay, eagonro agâ ohogüinduo, inakanhe idily mâkeba.

4 Mârâ tâzezewenry Moisésram inwenien-hoymby wâgâpa mâsemaguelymo awyly wâgâ ise iwerâ kâinwenily, âdara iweloem mitondylymo awyly mâuntuhomoem. Kyigueduo, tâzezewenry amaymba tâise kurâ; arâ lâpylâ Jesus einwânniem kituo, tâzezewenry amaymba kidyly. Cristo agâ tokaleom kydawylygue, mâkâ agâlâ kydâdyoly. Awylygue Cristo xurâ kurâ, igueypyem awyly ume, Deus kurâem nhetondyby. Iweloem kydâiehondyly myani, Deus aguiendyse ato aguientoem. ⁵ Iweloem tyeseba kydawyly ume, inakanhe aguidyly kulâ ani ize kydato. Tâzezewenry tydase ani kurâ, mârâ aguiendyseba ato aguiendyse lelâ olâ ani kurâ. Idânârâ kodo wogonrogue ani Deus izepa ato aguiendyly, Deus kintywanânehon-hoem. Tâjiguely awârâ nhuduly-ro warâ, se tâwiseim tâwilylâ nhuduho ara.

6 Judeu domodo xurâem tâzezewenry inwenien-hoymby ani aiese kykewâdo saguhoem. Arâ Deus xurâem tâwentâguezeba kydawyly waunlo ara ani kânanaji, idânârâ mârâ aguientoem nudupa olâ ani. Toenzepa wâne ani kienwândyse kydawyly, toenzepa lâpylâ olâ ani adyesenry aguiendyly. Iwerâ, kydâsemaguehoem, mârâ saguho tâzezewenry aguientaymba kurâ. Kâtadâdobyrydâ kydâzekâjiguelo waunlo ara. Cristo igueduo, kyiguely lâpylâ waunlo ara akâwâm. Tutuze kurâ, iwerâ Deus “Aiekâ” kehobyry aguiendyly, Deus Ispiritury aguientoem aguehobyry wâgâ.

Judeu domodo ezewenry wâgâ iwenihobyry

7 Tâlâ keanra warâ tunâgueim modo: “Arâ atayma judeu domodo ezewenryem, Moisésram inwenien-hoymby koendonro mâkeba-ro” keim. Arâ adâkezeba itaungâ! Koendonrolâ mârâ tâzezewenry. Mârâ peba-ro watay, kâuntuwâbyra tâise urâ, Deus izepa ato ara kulâ awidyly awyly. Ywâgâlâ wâne auguely, idânârâ olâ inakai aguiendyly. Warâ tâzezewenry wâgâ iweniby: “Âkelomo xurâ tâlâ mawyse tâiseba ikâ” kely. Aguely peba-ro watay, kâuntuwâbyra tâise urâ, âkelo xurâpe widyse wituo, Deus izepa ato ara kulâ awidyly awyly. ⁸ Xirâ kêenanâgueduo, âkelo isejiguy emyenrobe widyse tâise lâpylâ urâ. Inakai modo kulâ agânhedyse witoem adyese lâpylâ ani. Tâzezewenry peba-ro watay, awârâ kâuntuba lâpylâ tâise urâ; tâwentâguezeinhe kulâ tâise urâ.

⁹ Deus xurâem uguondo koendonro urâ-ro waunlo ara ani ienanaji saguhoem. Tâzezewenry iweniby kâuntuduo olâ ani Deus izepa ato ara kulâ awidyly awyly kâuntuly. Deus aguehobyry takaze wawylygue, xurâem koendâpa wawyly tutuze ani urâ. ¹⁰ Deus xurâem iwague ani urâ, idânârâ tâzezewenry iweniby kâinwântoem nudupa awylygue. Aituo, Deusdâ iwaguepa yenehoin-em iweniby, mâkâ agâpa kâiehoem adyenehonze ani. ¹¹ Enokudyby urâ; tâzezewenry kâinwântuo, kâsemaguely waunlo ara ani ienanaji. Judeu domodo ezewenry inwenien-hoymby agueho ara awituo aunloenlâ Deus agâ widyly, warâ ani yangahu oday unâry. Idânârâ kehoem mârâ tâzezewenry iweniby agânhepyra wawyly, tutuze olâ ani urâ. Tâjiguelygue, aunloenlâ eagâpa

kydâieholy warâ mawânâ Deus aguehobyry sakaduo ebyry.

¹² Deus, Moisésram judeu domodo ezewenry inwenien-hoymby olâ iozeno, Deuslâ mawânkâ xuduim, mâkâ lelâ mawânkâ iozeno. Iozeno, koendonro warâ mâkâ aguehobyry, Deus itaumbrylâ mawânâ. ¹³ Aituo, tâlâ warâ keim: “Mârâ tâzezewenry inwenien-hoymby koendonroka Deus agâpa witoem aienehoim?” keim. Arâ inkâba! Kâinwâmpyra watobyrylâ Deus agâpa witoem aienehoim. Deus izepa ato agânhetuo, Deus aguehobyry kâenanâguely: “Xirâ akâiedâ. Awârâ akâiedâ” kehobyry. Arâ tâzezewenry nhenanâguen-honly inakanhe awitayn-hobyry modo. Deus xurâem inakanhe kehoem kâinwâmpyra watobyry nhenanâguen-honly.

Deus ize ato ara aguidyse kydawily umelâ, izepa ato aguiendily

¹⁴ Tutuze kurâ, Tyispirituryenlâ Deus, Moisésram tâzezewenry inwenien-honly awyly. Kurâ kulâ urâ; won-honruguelâ mâkâ koendonro agânhedyse ato agânhetaymba urâ. Tâwaneim, tywymâry aguehobyry adiyendyseba tawily umelâ, adyese. Arâ lâpylâ urâ, Deus izepa ato agânhedyseba wâne urâ, adyese olâ urâ. ¹⁵ Koendonro agânhepyra urâ-ro watay, âwâlâ inanry auguely: “Âdaituoka enra agânhedyse wato agânhepyra wawily?” uguely. Deus izepa ato agânhedyly watay, âwâlâ inanry auguely: “Âdaituoka enra agânhedyseba wato agânhedyly?” uguely. ¹⁶ Deus aguehobyry kankadyly watay,

âwâlâ inanry auguely: “ ‘Inakai kulâ awârâ agânhetyby awyly’ adâkeze Deus.” Deus itaumbyry iozeno, iozeno lelâlâ. ¹⁷ Urâlâ ize wawylygue inkâba, Deus izepa ato agânhedyly. Wodaylâ agânhedyse wawyly âtugudyly. Mârâlâ utunri-ro waunlo ara ayedyly.

¹⁸ Kurâ kulâ urâ; xirâ onro ananolâ urâ, inakai modo aieni urâ. Awylygue won-honruguelâ, koendonro agânhedyly wipyra wawyly. Agânhedyse wâne urâ, agânhetoem nudupa olâ. ¹⁹ Inakai agânhedyseba wato adyese urâ; koendonro agânhedyse wato olâ urâ agânhepyra. ²⁰ Inakai agânhedyseba wato agânhedyly watay, tânehonze awârâ, won-honrugueba Deus izepa ato agânhedyly awyly. Wodaylâ Deus aguehobyry kankadyze wawyly âtugudyly, ize ato agânhepyra widyly-ro warâ.

²¹ Tutuze urâ, arâ yagâ aidyly awyly. Koendonro agânhedyse wâne urâ, inakai aiedyly lelâ olâ kâuntuly. ²² Ize wato Deus tâzezewenry aguentoem inwenien-hoymby. ²³ Agânhetoem Deus agueho ize wato, iweloem yetondâ mawânkâ mâkâ; iwelo modo iwerâ ize wato, yangahu oday unâgo warâ. Tâlâ olâ woday Deus aguehobyry arapa ayenehorim. Koendonro agânhedyse wato, inakanhe agânhedyse wato agâ woday âtuebadylymo-ro waunlo ara. Etadâdyby, kadeia oday tâeni ize ato anhekyly, ize tato mâkeba, arâ lâpylâ urâ, inakanhe awidyse urâ-ro watay, awidyseba wipyra urâ.

²⁴ Tuomareim mâkeba urâ! Âwâlâ inanry kadapâiguely: “Ânguy wânkâ ise Deus izepa

ato aiedyly kâinmohoem aienehoim, yigueduo, âji tâdâsenagazedoam udâpa witoem?” uguely inanry. ²⁵ Kywymâry Jesus Cristolâ mawânkâ kâmakeim! Inakanhe awidyse wato agânhepyra witoem won-hondâdâ mâkâ. Awylygue inanry, “Yagâ koendonro lelâlâ âmâ, Jesus Cristo anhekyly wâgâ” uguely Deusram.

Arâ urâ iwerâ. Toenzepa Deus ize ato agânhedyse wawyly. Jesus Cristo yagâpa-ro watay, Deus izepa ato lelâ tâise agânhekyly. Arâ lelâ olâ kurâ idânârâ.

8

Deus Ispiritury Kuturim

¹ Awylygue Cristo Jesus agâ tokaleom modo âdaunloenlâ Deusram ewentâdo peba awyly. ² Cristo Jesus xurâem kidyly iraynâ, Deusdâ iwague kydawyly. Awylygue Deus izepa ato aiedyly kinmohoem nudupa awyly. Deus olâ kâmake. Iweâma Deus Ispiritury kagâlâ. Deus izepa ato aiedyly kinmohoem kon-honru tuduze mâkâ, Jesus Cristo agâ tokaleom ara itybyem kydawylygue. ³ Ton-honre Moisésram inwenien-hoymby idânârâ aguietoem. Awylygue mârâ tâzewenry wâgâ kulâ kydâsemaguehoem nudupa awyly. Deus lelâ ton-honreim, inakanhe aguitobyry xygakeze. Tymery Jesus Cristo igonomâ. Karalâ akâwâm iazely xirâ onro anaym. Kâmyenro lelâlâ wâne, âdaunloenlâ Deus izepa ato aniempyra olâ. Deus imery iguely myakâwâm, inakanhe aguitobyry xygakehoem. Inakanhe tadawyly emaym kurâ-ro waunlo ara akâwâm,

mâkâ olâ inakanhe tadawyly emaymba kâmadeâ, Satanás “Aiekâ” kehobyry aguiempyra kitoem.

⁴ Mâkâ iguely myakâwâm, Deus aguehobyry kiankabyra kitoem. Deus Ispirityry kurutobyry ara lelâ aguidyly iwerâ, ize kydato ara kulâ inkâba. Awylygue Deus aguehobyry adyese lelâ kydawyly. “Aikâ” kehobyry aralâ aguidyly. ⁵ Ize tato aralâ adâidysedo modoma mârâanlâ âdutuolymo. Deus Ispirityry aguehobyry ara aini modo olâ mâkâranlâ âdutuolymo. ⁶ Ize tato aralâ adâidysonro modo aunloenlâ ise Deus agâpa âieholymo, igueduomo. Deus Ispirityryam âdutuolim olâ ise nadahulibamo, xurâmoem koendâpa awyly umelâ. Tyigueduo Deus agâ isemo eydâ atodâ. ⁷ Ize tato aralâ adâidysedo modo Deus iduerylâ akaemo. Deus agueho neinwântaymbamo; mâkâ ize ato aiedyly nutubamo lelâlâ. ⁸ Ize tato aralâ adâidysedo modo Deus niomazeândaymba; nuduwâpyra Deus ize ato ara aitoemoem.

⁹ Âmaemo olâ aunlo keba. Agâmolâ kuru Deus Ispirityry-ro watay, amânhetomoem aguehobyry adyese âmaemo. Inakanhe amidyse matomo amânhetaymba âmaemo. Deus Ispirityry agâpaom, Cristo xurâ mâkeba. ¹⁰ Cristo agâmo awylygue, iweloem ietondybyem mawylymo, âdaunloenlâ Deus agâpa mâiehoba mitomoem. Igueze âmaemo inakanhe amitomobyry wâgâ. Arâlâ olâ ise Deus agâpa tyeseba mawylymo. Târâ Deus eydâ atodâ, kurâem ânehondonzemo Deus Ispirityry, Deus xurâem, âdy inwentâguedomo peba mawânâ. ¹¹ Deus Ispirityry, Jesus Cristo

igueypyem awyly ume, kurâem itondoem adyese myakâwâm, tâkanâdobyrydâba egasehoem. Arâ lâpylâ, mâkâ kieinwândyly watay, xypyry etay kurâem kitondoem aiese mâkâ, kâpyâdobyrydâpa kâgasehoem. Tyispiritury agonromoguelâ ise Deus awârâ anhedily.

¹² Cristo eynynâ ypemugudo, ize kydato ara inkâba kine. ¹³ Ize kydato aralâ aguidyly-ro watay, kyigueduo ise eagâpa kydawyly. Deus Ispiritury kagâlâ awylygue, mâkâ izepa ato aiedyly kinmoly-ro watay olâ âdaunloenlâ Deus agâpa kydâiehoba ise kurâ, xirâ onro anaym kydatay, kyigueduo alelâ.

¹⁴ Deus Ispirituryam âdutuim Deus imerylâ. ¹⁵ Saguhoem Deus aguehobyry aiese kykewâdyly, kânagazenehonly kiyntadylygue kulâ. Tâwaneim, tânagazezeba tâitoem tywymâry aguehobyry aieni ara kulâ ani kurâ. Iwerâ olâ âwâlâ kyenehorim-byryem Deus Ispiritury; saguhobyry ara inkâba kurâ iwerâ. Deus Tyispiritury ingonotyby kagâlâ awylygue, tyanunepa kurâ. Tutuzema kurâ, inakanhe aguituo kydâsemaguehobe awyly; aunloenlâ Deus kânagazenehomba awyly warâ. Deus Ispiritury kyam tutuen-honze, Deus imery kydawyly. Awylygue, Deus agâ aguykeday, “Kunwym” kykely.

¹⁶ Deus imeryem kydawyly, tutuze kurâ, mâkâ Ispiriturylâ mawânkâ awârâ xutuenhoim; “Âkealâ” tâkeze mâkâ. ¹⁷ Deus imery kydawylygue ise, tynynonro modoem nhekanâdyby kienmakely. Cristo agâlâ ise koendonrope kidyly. Xirâ onro anaym kydawyly ara, Deus xurâ keba modo kânagazezemo, Cristo

tienagazedobyry ara. Cristo pymâem awyly ume, âdyren-honly ume warâ, pymâem ise, âdyren-honze warâ lâpylâ olâ kurâ mâkâ agâlâ.

Deusram kytâduo ise kuomaru kuru

¹⁸ Inakanhe lelâlâ wâne, tarâ onro anaym kydâsenagazedily, sakani kulâ olâ awârâ. Târâ Deus eydâ kydawily ume, kurâem aini olâ ise sakani keba, typygueim keba warâ. Kydâsenagazedaymba ise kurâ târâ. ¹⁹ Idânârâ Deus nhugutaymby modo tynwânwânse xypyry etay Deus tynynonro modo nhutuen-honly. ²⁰ Adaguday, idânârâ koendâ lelâ myakâwândy. Ilâpyryem olâ idânârâ tâlânro modo inakanhe isezedyly. Idânârâ iguewâdyly. Âwâlâ kulâ inkâba arâ aidily, arâlâ Deus aguehobyry awylygue, waunroem xugutyby iso, iwydy warâ mâkâ itaumbry nhakabygueduolâ. Awylygue, idânârâ iweloem tyedyly inwânwândyly.

²¹ Idânârâ xirâ onro anano modo inakanhe itaynly iwerâ; iguezemo, iwânzezemo warâ. Xypyry etay, tynynonro modo, idânârâ tiungutaymby modo warâ iweloem ienehonze Deus. Mâkâ ize ato ara lelâ ise akaemo, âdaunloenlâ inakanhe nipyra tâitomoem, niguepa, niwânzepa warâ tâitomoem. ²² Idânârâ xirâ onro anano modo tâsenagazeze, iweloem tyetondyly enuenze, pekodo tymery iazely tienuenday saenlu wâne myara. ²³ Awârâ modo kulelâba ise iweloem tyeseim. Kurâ idânârâ koendonro “Xuduze urâ” kehobyry emakeze kydawily kiuntuhoem Deus Tyispiritury ingonotobyry modo tynwânwânse lâpylâ kurâ. Toenzepa

iweloem kydâieholy kinwânwândyly mârâ kodo âdaunloenlâ iguedânrygue. Kuodaylâ kydâpyneândyly, inepa kehoem aidyse.

²⁴ Inakanhe aguitobyry, Jesus kieiwnântuo, xygakeinhe Deus awyly tynwânwânse ani kurâ, awylygue mâkâ kâmakely. Kâmakely tâinwânse lelâlâ wâne kurâ, awârâ âdypygueândyly kuru olâ ise xypyry etay, kodo iwelo âdaunloenlâ adaindânrygue iweloem kydâiehoduo. Awârâ mawânrà kinwânwânkyly. Iwerâ tâlâ kydato kinwânwântaymba kurâ. ²⁵ Kinwânwânsezedyly lakuru olâ iweloem kydâieholy. Tâmaenze kurâ, emakeze kydawyly kieiwnândyly kinmopalâ Deus aguehobyry.

²⁶ Deus agâ aguykely kiuntuba kurâ-ro watay, Deus Ispiritury kagâlâ konomedâze, aguykely kiuntuhoem. Kunwyn-am kytaumbyry nhadyly; tutuzenryem kehoem eagâ aguely. ²⁷ Âdy Deus ize ato tutuze Deus Ispiritury. Awylygue, Deus xurâ modo eynynâ eagâ agueduo, Deus ize ato aralâ nhekadyly.

²⁸ Idânârâ tinwynegyly modo xurâem koendonro modo, inakai modo alelâ koendâ itoenlâ Deus anhenehonly, ize ato anhentomoem ingâsedyby awylygue. ²⁹ Onro tiungudyly iraynâlâ myakâwândy Deus ânguy, ânguy warâ tynynonroem ini modo nhutuly. Akaemo tuduakeze myakâwândy. “Ymery Jesus Cristo ara koendonroem itomoem igâseze urâ. Iwaigorumo ise mâkâ, kâinduakewâdyby modo ise iukonodo, eaundudo warâ-ro” kewândymy Deus. ³⁰ Tinduakewâdyby modo Deus tynynonroem

igâsemâ. Ingâsedylimo kulâ warâpa olâ, turâem ewentâguedomo peba tyenehonze lâpylâ myakâwâm Deus. Tâwentâguezeba nhedylymo kulelâ mâkeba myakâwâm; xypyry etay Deus imery agâ kynroem, koendâ kitoem warâ aiemâ lâpylâ mâkâ.

Cristo wâgâ Deus kywynedyly

³¹ Deus Ispiritury kagâlâ awyly kiuntulygue, xypyry etay inakanhe tadawyly wâgâ kâwentâguebyra Deus itoem, kydadahuliwâbyra kurâ. Kynynâ Deus awylygue, ânguy âda kyetaymba ise. ³² Tymery Jesus Cristo âsenagazedily nimanâbyra myakâwâm Deus. Âsenagazedoem, kruz wâgâ iguehoem warâ adyenehonze lelâ myakâwâm mâkâ, kurâ idânârâ mâkâ einwânni modo mâkâ agâpa kydâiehoba kitoem. Toenzepa kywynedylygue myakâwâm Deus tymery kywâgâ iguehoem ingonodyly; tâinwânseim kuru koendonro kyam nhuduly adâkehobyry ara.

³³ Kurâ Deus induakewâdyby modo ânguy kâwentâguedaymba ise. Tâwentâguezeba kydawyly wâgâ adâkeze Deus, mâkâlâ mawânkâ inakanhe aguitobyry xygakeim. ³⁴ Cristo Jesus iguely myakâwâm, inakanhe aguitobyry xygakehoem. Tyigueduo, kurâem tâitonze myakâwâm. Igueypyem inkâba iwerâ. Kunwym Deus ezay mâkâ, târâ pymâem awyly, kurâem Deusram nhekadyly warâ. Awylygue ise xypyry etay, ânguy kygonopyra awyly âji tâdâsenagazedoam. ³⁵ Toenzepa lelâlâ Jesus Cristo kywynedyly. Âdy kulâ mâkâ kywynebyra itoem anienehonwâbyra!

Takalague, tâsenagazeze, xurâ keba modoram tâzenagazeoze, typynigueba tâise, âdy peba tâise, kâmaynoem tâise, tyiguesze lelâlâ warâ wâne kurâ. Arâlâ olâ, âdy Jesus kywynebyra itoem anienehomba awyly. Idânârâ aitaynrim modo wâgâ Jesus kêempyra nitaymba. ³⁶Deus itaumbyry awo wâgâ iweniby ara lelâ aidyly:

“Âmâ xurâem tawylygue,

kopaelâgâembaba xina âdyoze kely.

Kaneru domodo tyâhoram idâim ara kulâ xina âzenagazeoly âmâ xurâ keba modoram”

kely myakâwândy Deus inwenien-honly.

³⁷ Arâ wâne aguydâieholly, âdy Jesus kieinwâmpyra kitoem aienehoim peba olâ. Tâegane lelâ kienmaenly, kywynebyra nipyra mawânkâ Cristo. Sodadu tuduery modo samuneni ara kurâ. ³⁸ Ton-honre kehoem xirâ Deus kywynebyra nipyra ise, uguely. Tâwâlâ ise igueypyem, kyiguepa warâ kydawyly, kywynebyra nipyra olâ ise. Anju domodo, kadopâ modo, awâkâ modo kulâ kywynebyra itoem anienehonwâbyra ise. Iwerâ aitaynrim modo, waunroem aitaynrim modo warâ kulâ kywynebyra nienehonwâbyra ise. ³⁹ Kau wogonro modo, onwogonro modo warâ Deus kywynebyra itoem anienehonwâbyramo. Deus nhugutyby ewy, Deus kywynedyly nekuâdâdaymba. Kywymâry Cristo Jesus wâgâlâ mâkâ kywynedyly nhenehonly, mâkâ agâlâ kydawylygue.

9

Deus induakeyby modolâ judeu domodo

1-2 Cristo xurâ wawylygue, uguewâdyly kulâ witaymba urâ. Woday tutuze urâ, âkealâ awyly. Inokubyramo wawyly kâuntuhoem, yam tutuenhonze lâpylâ Deus Ispiritury. Toenzepa lelâlâ kâjityendyly, agui mawânkâ ypemugudo ewy Cristolâ kâmakeim awyly einwântânry modo. Toenzepa akaemo Cristo nheinwândyse wawyly. Ydamudo iweom lâwâne akaemo; tokalelâma xina idamu. ³ Auguely tâise Kunwyn-am: “Urâlâ nhewentâguegâ, judeu domodo âsemaguehoem. Tuduzelâ watay, urâlâ Cristo agâpa yenehongâ, ypemugudo mâkâ agâpa tyeseba itomoem” warâ tâise Deusram auguely.

⁴ Ypemugudo judeu domodo Deus iduakewâm turâem itomoem. Eagâmolâ myakâwândy Deus, ton-honru, tohogu warâ enehonwânmy eyanmo. “Toenzepa koendonro âyanmo xuduze urâ. Toenzepa ise âepadylymo. Onro iwerâ eydâ matomodâ sodolâ ise âmaemo” warâ iweâpa lelâlâ Deus Abraãoram aguezesedobyry sakabygueduo myakâwândy Moisésram Deus ypemugudo ezewenry inwenien-honly, ize ato ara adâidyly nhutuhomoem. Deusram âduruholymo, âdara tohoguedomoem aidylymo nhutuhomoem. “Igonose urâ Messias âyanmo, imakehomoem” kewândymy Deus. ⁵ Iweâpa lelâlâ Abraão, Isaque, Jacó (Israelgue tâzekeim lâpylâ) warâ unepa myakâwâm Jesus iazely judeuenlâ akaemo ewypyry awylygue. Uguondo tynrenseim modo iwerypyrylâ mâkâ. Deus mâkâ, idânârâ xuturim, eni, aunlolâ tohoguezeim warâ.

⁶ “Urâ xurâ ise Israel domodo. Aunloenlâ ise kâendyly” kewândymy Deus. Idânârâpa olâ israelita

domodo Jesus einwânni, aguipa kulâ. “ ‘Aiese urâ tâkehobyry anientaymba Deus” kykeba olâ kine. Idânârâpa mawânkâ israelita iunupeom modo Deus induakeybyem awyly. ⁷ Agui myakâwândy Abraão iweom, idânârâpa olâ Abraão iweompyry Deus xurâem awyly. Warâ myakâwândy Deus aguely: “Âpemugu ewy enday, âmery Isaque iweompyry lelâ ise kâenmawyadâgyuly, kâenkyly warâ, âmeombyry eagonrodo iweompyry mâkeba” kewândymy Deus, Abraãoram.

⁸ Awylygue kiuntuly, idânârâpa Abraão iweompyry Deusram iduakeyby awyly. Tâlâ myakâwândy Abraão imeom eagonrodo, akaemo agâ koendâ tawyly keba olâ myakâwândy Deus agueho. Sara, Abraão iwydy adamyly iraynâlâ, Deus aguely myakâwândy Abraãoram: “Âmâ, Sara warâ imezeze âmaemo” kely. Deus aguehobyry ara myakâwândy imery Isaque iazely. Awylygue Isaque iweompyry lelâ Deus koendâ nhekyly awyly; akaemo lelâ Deus “Kâinduakeyby” keho. ⁹ Aguewâm mawânkâmy Deus Abraãoram: “Auguehobyry odaxi ituo, won-honru enehonze urâ. Anu iwelo âeni wâgâ, âwydy Sara imery uguondo iazeze” kewândymy.

¹⁰ Agueypyem tawylygue myakâwândy Deus, Isaque, Rebeca agâ imeom ewy tokalelâ induakely; azagonro myakâwândy imeomo, âzetaylâ iazeypy. ¹¹⁻¹² Akaemo iamimeom azagonro iazely iraylâ, Deus aguewânmy isemoram: “Âmery azagonro xutulymo-ro watay, iukono ise tywaigoru xutuim” kewândymy. Mâkâ arâ aguely myakâwândy, tyze idâhu oday awylymo

umelâ, koendonro, inakai warâ aniempyra awylymo umelâ. Arâ Deus adâkehobyry nhonwa kuru nhedyly myakâwândy arâ ize tawylyguelâ, âdalâ idyly wâgâ inkâba. ¹³ Iwenibyem Deus itaumbryry awo wâgâ, mâkâlâ aguehobyry: “Jacó, tâjiukono, kâinduakeyby; Esaú, tâjiwaigoru olâ kâinmetyby” kewândymy.

¹⁴ Ânguylâ wâne keanra warâ tâkeze: “Koendâ inkâba Deus, tokalâ induakely, eagonro pylâ imekyly-ro warâ” tâkeze. Aypa olâ! ¹⁵ Saguhoem myakâwândy Deus aguely Moisésram: “Koendâ wawyly, eagâ koendâ wawyse wato agâlâ. Eagâ koendâ wato iduakeim urâ” kely. ¹⁶ Awylygue Deus kuduakely, ize kydawylyguepa, aguienkyly wâgâpa warâ. Ize tawylygue lelâ Deus kuduakely. ¹⁷ Deus itaumbryry awo wâgâ iwenibyem mâkâ lelâlâ Faraóram aguehobyry: “Urâlâ akâwâm âduakenri, tarâ Egitodâ pymâem mitoem, aitaynrin modo wâgâ won-honru kênehohoem. Arâ awidyly, tâinkâ lelâba urâ lelâ Deus awyly nhutuhoem” kewândymy Deus. ¹⁸ Deus ânguy agâlâ koendonroem tâidyse watay, adâise mâkâ. Ânguylâ tâeganeinhe tiendyse watay, adyese lâpylâ.

Deus induakeyby modo, imetyby modo warâ

¹⁹ Tâlâ ise âmaemo ewy wakenri: “Deus aise kehobyry ara lelâ idânârâ aidyly watayma, koendâ inkâba Jesus einwântânry modo infernuram ingonodyly-ro. Ânguy Deus ize ato anipyra itoem anientaymba.” ²⁰ Arâ inkâba, yataen-ho domodo, aguewâni modo! Âdy mâkeba kurâ; Deus agâ kydâjihoguoem ton-honruneba

kurâ. Âmugâ xyganilâ âdaunlo tyngakyly awyly xutuim, “Warâ ise” tâkehobyry aralâ nhygadyly. Âmugâ tyganipyryram: “Arâpa tâise ayedyly” kewâpyra. ²¹ Âmugâ xygani ize tato aralâ nhynanâdily. Ikila tiamitybygue âmugâ iwâkuru kehoem adyese, iwâkudâdobe kehoem warâ, eagonro iwâkudâdo peba adyese aunloem kulâ tâwanizeinhe. Mâkâlâ xuturim, âmugâ keba.

²² Arâ lâpylâ Deus kuduakely, kurâ mâkâ nhugutyby mâkeba iduakeim. Tyewiâky, ton-honru warâ tienehondyze tâinwântânry modoran-ro watay, arâ adyese lelâ mâkâ. Arâ awylygue, âdanipyralâ inakanhe aitomo nhemaenly. Mârâ xypyry etay olâ, infernuram igonosemo âsenagazedomoem arâ atomobyry wâgâ. ²³ Toenzepa tywâkuru, tohogu, ton-honru, koendonro tawyly warâ tienehondyze mâkâ tâinwânni modoram watay, tânehonze lelâ. Toenzepa akaemo tytyenze mâkâ. Adaguly umelâ xutuwanmy mâkâ, akaemo târâ tuomareinhe awyly, “Xuduze urâ” kehobyry koendonro emakerin-em awyly warâ. ²⁴ Deus kygâsedily myakâwândy xurâem kitoem, judeu, judeu keba alelâ. ²⁵ Saguhom Deus aguewâm tytaumbyry iweninribyry Oséias iwapery wâgâ:

“Ynynâbaombyry modo ynynonroem isemo.

Kâinwynedânrybyry modo toenzepa ise
kâinwynedylymo’ kely Deus.”

²⁶ Warâ lâpylâ myakâwândy Oséias inwenily Deus itaumbyry:

“Âmaemo judeu keba modo watâkehonze:

‘Deus eynynonro mâkeba âmaemo’ tâkehonz
ani.

‘Deus iguedânry imery’ kehonze olâ âmaemo” kely.

²⁷ Saguhoem Deus itaumbry iweniwâm
lâpylâmy Isaías:

“ ‘Aguiom lelâlâ judeu domodo.

Sagunu sapâguehoem nudupa wâne

myara lâpylâ akaemo agui awyly

sapâguehomoem nudupa.

Tuduakeze kulâ olâ ise âsemaguerim modo,

idânârâpa’ kely.

²⁸ Aunlolâ nhemaenzesedyly nitaymba ise Deus,

xirâ anaym tynynonro keba modo âdalâ kulâ

aisezedyly.

Adâkehobyry odaji ituo, enagazenehonzemo”

warâ iwenibyem awyly.

²⁹ Isaías iweniwâm lâpylâmy Deus aguehobyry

aini modo wângâ:

“Saguhoem Deus tâgupygueba kehoem Sodoma,

Gomorra warâ donro modo

tainhehonze myakâwâm,

mâkâ aguehobyry nhakaduomo.

Deus Ton-honreim kypemugudo nityembyra-ro

watay,

idânârâ tâise judeu domodo igueypyem awyly,

mârâ azagâ xidadâ saguhobyry sain-hobyry

ara”

warâ myakâwândy Isaías inwenily.

Judeu domodo ewy Jesus izepaom

³⁰ Aituo-ro? Âdara kaise aguykely judeu keba

modo âsemaguely wângâ? Warâ ise kâin-hoguly.

Saguhoem judeu keba modo tâdâsemaguely wângâ

âdy nutuwâbyramo akâwâm. Awylygue Deus

nuimpa awylymo, tâmakehomoem, tâwentâguezeba tâitomoem warâ. Jesus nheinwândylymo watay olâ, âzemaleozemo, tâwentâzebamo warâ Deus xurâem. ³¹ Judeu domodo olâ tâzezewenry Moisésram inwenien-hoymby, tâsemaguehoem, tâwentâguezeba tâitomoem warâ einwânse kelymo. Âsemaguehomoem nudupa olâ awârâ.

³² Tâlâ keanra ânguylâ warâ agueim: “Âdaituoka akaemo nâzemaleoba awyly, tâzezewenry nheinwândylymo umelâ?” keim. Warâ kâin-hoguly: “Deus xurâem tâwentâguezenry mâkeba akaemo, Jesus neinwâmpyramo awylygue” uguely. Âwâlâ adâidylygue kulâ âsemagueze kewâdylymo, Deus ingonotyby tyeinwândylygue inkâba. Mâkâ tâgaseim, tuhu onwa tâjihodaigâze, tâihugueduo tâgato xypyryam naimpyra, myara akaemo Deus ezaxi naimpyra awylymo, Jesus neinwâmpyra awylymogue. Tuhu ihuguehomoem ihodaigânimobe-ro waunlo ara ise. ³³ Warâ iwenibyem awyly Deus itaumbry awo wâgâ: “Koendâ idataungâ.

Mâkâ kâingonokyly Siãoram igonose urâ.

(Jerusalémgue tâzekeim lâpylâ mârâ.)

Mâkâ einwântânry modo yam naintaymbamo ise.

Tuhu ara ihuguehomoem ihodaigânimobe ise.

Mâkâ einwânni modo olâ urâ xurâ modoram kâunduly emakezemo;

alâ kulâ inkâba ise nheinwândylymo”

warâ iwenibyem awyly Messias wâgâ.

10

¹ Cristo eynynâ ypemugudo, toenzepa lelâlâ

Deus, judeu domodo nhemakedyze wawyly. Eyam ekadyly kâinmopa winase. “Pabai, ypemugudo emakegâ. Israel iweompyry Jesus nheinwântomoem aiekâ” uguezesedyly.

² Deus ize ato adiyendyze awylymo, tutuze urâ, nutubamo olâ âdara koendâ aiedyly awyly.

³ Tâmakehoem âdara Deus itaumbyry awyly nhutihomobe wâne, awârâ tiuntudyzebamo olâ. Jesus kieiñwântuo lelâ kydâsemaguely awyly tiuntudyzemo inkâba. Tâzezewenry Moisés inweniby saguhobyry tyeinwândylygue âwâlâ kulâ âsemagueze kewâdylymo. Deus itaumbyry ara adâidyse inkâba akaemo, mâkâ xurâem tâwentâguezeba tâitoem.

⁴ Jesus Cristo iguely myakâwâm, tâzezewenry wâgâpa kydâsemaguely awyly itoem. Mâkâ kieiñwândyly-ro watay, Deus xurâem tâwentâzeim mâkeba kurâ. Agui olâ judeu domodo warâ agueim: “Deus xurâem tâwentâguezeba kydawyly, kâzewenry saguhobyry ara aguituo lelâ” keim, iozepa kulâ olâ arâ aguelymo.

Tâsemaguedyze donro modo tâzmakeoze, Jesus nheinwântuomo

⁵ Xirâ myakâwândy Moisés inwenily tâzezewenry einwândyly wâgâ Deus xurâem tâwentâguezeba tâidyse modo wâgâ: “Ânguyllâ koendonro awyly aunloenlâ watay, inakai aniempyra tokalâ watay, arâ lelâ ise âzmakeoly, tâwentâguezeba ise-ro warâ” warâ myakâwândy inwenily.

⁶⁻⁷ Warâ olâ Deus itaumbyry awo wâgâ iwenibyem awyly, Jesus kieiñwântuo kydâsemaguely wâgâ. “Angahumo oday tunâgueba itaungâ: ‘Ânguy kaise Deus

eydâ atoam âkuim, kâmakeim kyam tienetoem? Ânguy kaise iguewâtyby modo ejidyram idâim, kyam mâkâ tienetoem?’ tâkezeba itaungâ” warâ iwenibyem awyly. Deus eydâpa âemâlâ Jesus. Iguewâm, kurâem itonmâ warâ. Awylygue myarâ, myarâ warâ kytâwâbyra kurâ, âdara kydâsemaguely awyly xutuze. Mâkâlâ mawânkâ kâmakeim. ⁸ Warâ lâpylâ myakâwândy inwenien-honly: “Deus itaumbyry âyanmo toentuneba. Tydase âmaemo; iwâgâ toenzepa tâpaunzeze âmaemo-ro warâ” warâ iwenibyem awyly Deus itaumbyry awo wâgâ. Xirâ unâ mawânâ xina nhegatuly, kydâsemaguehoem Jesus xunâry kieinwândyly.

⁹ “Ywymâry mâkâ Jesus” myguelymo tâjiduay, igueduo kurâem ietonibyryem Deus awyly tâinwânse âmaemo warâ watay, âsemagueze âmaemo.

¹⁰ Jesus kieinwândyly-ro watay, Deus xurâem tâwentâgueduneba kurâ. Mâkâ tâinwânse kydawyly aguykely tâjiduay-ro watay, tâsemagueze kurâ.

¹¹ Deus itaumbyry awo wâgâ iwenibyem: “Deus einwânni modo âdaunloenlâ tonokudunebamo inwânwânkylimo wâgâ. Adienkylyem adâkehobyry adyese lelâ Deus awylygue” warâ iwenibyem awyly. ¹² Tâwâlâ idânârâ nheinwândylymo, judeu, judeu keba alelâ. Idânârâ iwymâry tokalelâ. Koendonro mâkâ tagâ agueim agâ, koendonro lelâlâ. ¹³ Warâ iwenibyem lâpylâ Deus itaumbyry awo wâgâ: “Mâkâ Kywymâryam tâmakehoem ekanibyry, mâkânra âzmakeoze” warâ iwenibyem awyly.

¹⁴ Tâmakehoem nekadaymbamo ise, tâdâsemagueho tâlâ awyly neinwâmpyramo watay.

Neinwântaymbamo ise, unâ Kâmakerim wâgâ nidapyramo watay. Nidapyramo ise, unâ tâdâsemagueho eyanmo tâgatuzeba-ro watay.

¹⁵ Âtâ anary iwaguenonra unâ egatuim Jesus wâgâ agueze nâtâba, tugonoseba warâ watay. “Tuomazeze kurâ, unâ egatuim, unâ iwâkuru enese saintuo” warâ Deus itaumbyry awo wâgâ iwenibyem awyly.

¹⁶ Unâ iwâkuru Jesus wâgâ agueim egatuly xina nimopa lelâlâ wâne, idânârâpa olâ einwânni modo, aguipa kulâ. Warâ Isaías inweniby Deus itaumbyry awo wâgâ. “Âwâgâ xina agueday, toenzepa tindadysebaom modo, Pymâ” kewândymy mâkâ Deusram. ¹⁷ Waunroem unâ Jesus wâgâ agueim wao kindadyly, ilâpyryem pylâ mâkâ kieinwândyly-ro warâ.

¹⁸ Tâlâ ânguylâ warâ tunâgueim: “Judeu domodo keanra Jesus wâgâ aguehonly nidapyra” tâkezemo. Mâkâ wâgâ aguehonly tydaselâ myakâwândy akaemo. Deus itaumbyry ara aidyly: “Tâinkâ lelâba Deus itaumbyry MOH itybyem awyly.

Onro anaym MOH warâ unâ egatuwâni modo xunâry âjidaholy” warâ iwenibyem awyly.

¹⁹ Ânguylâ wakeze: “Judeu domodo wânkâ xirâ unâ nutubamo?” keze. Judeu domodo tydase, tutuze warâ lelâlâ Deus aguehobyry. Tutuzemolâ myakâwâm; unâ kâmakeim izepa tawylymo, judeu keba modo nheinwândylymo ume. Warâ Moisés inweniby Deus itaumbyry awo wâgâ aguely:

“Israelita domodo, kâinduakeyby modo âmaemo.

Israel iweompyry kebaom modo urâem itomoem
 aiese lâpylâ olâ urâ,
 akaemo saguhoem urâem itânrybyry modo.
 Akaemo wâgâ âsewânize, iewiâseze warâ olâ
 âmaemo”
 warâ Deus aguehobyry iwenibyem awyly.

²⁰ Iweâpa itybyem awyly ume, tyanepa
 myakâwândy Isaías, Deus aguehobyry egatuze:
 “‘Uidânrypyry modo woenkezemo,
 mâkâ tiuinly keba kulâ soenkenri ara.
 Ygâsedânry modoram âepanâgueze urâ’ Deus ke-
 hobyry”

Isaías inwenibybe.

²¹ Judeu domodo wâgâ Deus aguehobyry
 iweniwâm lâpylâ olâmy Isaías:
 “ ‘Peto oday, kopae alelâ kâinane judeu domodo
 yeinwântondyly kâinwânwândyly.
 Tâjiunwym, tymery iweâpa âxigueyby saindyly
 inwânwânto ara akâwâm
 tâwâtarigue kehoem kâinwânwândylymo.
 Kâingâseduomo tindadysebamo olâ akâwâm.
 Yizepa tâisemo lelâ akâwâm, eyanmo augueho
 tyeinwândysebamo akâwâm warâ’ Deus ke-
 hobyrybe.”

11

Deus judeu domodo intyendobyry

¹ Wakeimbe ise: “Turâem tinduakeyby judeu
 domodo nhodokely lelâlâ wânkâ Deus?” keim.
 Arâ inkâba! Urâ, judeulâ urâ, Israel iwerypyrylâ
 urâ. Saguhoem pymâ tynrenseimbyry Abraão
 iwerypyrylâ urâ. Benjamim iepadyby ewylâ
 urâ. ² Adaguly iraynâlâ myakâwândy Deus xina

induakely. Iwerâ xina agâpa nipyra mâkâ-ro warâ. Tutuzelâ âmaemo, Deus itaumbry awo wâgâ iweniby Elias aguehobyry typemugudo wâgâ. Enanaji myakâwândy idânârâ israelita domodo Deus neinwâmpyra itybyem. Typemugudo tâwentâze myakâwândy, Deus agâ adâkeday wakely: ³ “Pymâ, âtaumbry egatuwâni modo nyâwâdâmo. Âyam xuduypy ekanâdo tuhu nhangatyguyby nakalaguemo. Urâ kulelâ âinwânni. Idânârâ eagonro modo âinwândyly nimo. Yâze tâkezemo-ro warâ” kewândymy Deusram. ⁴ Warâ olâ myakâwândy Deus aguely eyam: “Âmâ kulelâ mâkeba yeinwânni. Tâlâ aguilâ yeinwânni modo; sete mil uguondo modo kâinduakeybybe, yeinwânsezedomoem. Eagonro modo ‘Deus’ kehomo Baal nehoguedaymba akaemo” kewândymy Deus.

⁵ Elias ume tâlâ myakâwândy judeu domodo ewy Deus einwândyly imodânry modo, arâ lâpylâ xina iwerâ judeu domodo ewy Jesus einwânni, aguipa wâne, tâlâ olâ. Ize tawlygyue Deus nhekyly xina awylygyue. ⁶ Xina tytyenze tawlyly tienehonhoem Deus ypemugudo ewy induakely, anhetyby wâgâ inkâba. Kagâ koendâ Deus awylygyue lelâ kydâsemaguely. Koendâ aguienkyly wâgâ kâmakely watayma tâise, Deus koendonroem awylygyuepa kydâsemaguely-ro.

⁷ Agui israelita domodo ewy unâ tâsemagueho xutudânry, saguho tâzezewenry einwântuo lelâ tâdâsemaguely waunlo ara enanajimo awylygyue. Aguipa kulâ akaemo ewy Deus induakeyby Deus xurâem tâwentâguezery, mâkâ Ingonotyby

tâinwânse awylymogue. Agui olâ Deus tygâsedly tindadysebaom modo. ⁸ Deus itaumbyry iwenihobyry ara aidyly:

“Deus itaumbyry tymese akaemo;
neinwâmpyra itomoem aiemâ mawânkâmy.

Âindâ kulâ itomoem aiemâmy,
tygâsedly nidapyramo itoem.

Iwerâ Deus anhetyby tâensemo lelâlâ wâne,
itaumbyry tydasemo lelâlâ wâne warâ,
nutubamo olâ tyam âdakeze Deus aguely
awyly,
epy, kydatânry ara kulâ akaemo”

warâ iwenibyem awyly.

⁹ Warâ Davi inweniby Deus itaumbyry awo wâgâ:

“Âwâlâ kulâ ise âsenogudylymo.

Toenzepa mawânkâ âdydo imeompe awylymo,
toenzepa ipynigumo âty imâsedo adiento-
moem.

Tagâ Deus iomaru waunlo ara ise enanajimo.
Arâpa olâ.

Enagazenehonzero mākâ, inakanhe
aidylymogue.

Âpa ezano sagurim wâne inra odaxi tâihugueze,
tâigueze warâ myaramo ise.

¹⁰ Epy wâne âdykâingâ tâtâly nutuba,
myara inepa Deus tânagazenehonlymo nutuba
awylymo.

Tynynâ koendâpa idyly tientuo adahulizemo olâ,
tyenwyem tâmânreim sanâni âzewyho ara
itaynlymo ise”

warâ myakâwândy Deus, Daviram inwenienhonly.

¹¹ Wauguely: “Agui judeu domodo Jesus tyeinwândysebaom awylygue, aunloenlâ Deusram âjimolymo? Xurâem itondomoem nudupa ise? Ihugueyby sautânry ara akaemo?” uguely. Arâ inkâba! Jesus wâgâ lelâ tâdâsemaguely. Neinwâmpyra atomobyry wâgâ kulâ judeu domodo âjimoly wao. Awylygue, judeu keba modo âsemaguehoem Deus anhedily. Judeu keba modo xurâem koendonro modo Deus anhedily tientuomo, ypemugudo Jesus einwânsemo, mâkânra koendâ tâzehohoem lâpylâ. ¹² Agui judeu domodo Deus ingonotyby kâmakeim neinwâmpyramo. Awylygue Deus aguely: “Arâ atayma judeu keba modo Jesus einwânni ise kâenmakely, eagâ koendâ wato warâ-ro” kely. Judeu keba modoem toenzepa âdydo imeom koendonro Deus anhedily. Judeu domodo kâmakerim inmetobyry koendâ tâjitoem anieneho watay, agui judeu domodo, agui lelâlâ mâkâ nheinwântuomo, koendonro kuru aiese Deus!

Judeu keba modo emakeho

¹³ Âmaemo judeu keba modoram xirâ kâinwenily. “Unâ iwâkuru Jesus Cristo wâgâ agueim egatura Judeu keba modoram” Deus kehobyry urâ. Arâ kâsewanilygue, toenzepa kohomaendily, xirâ iewanu wâgâ. ¹⁴ Tynwânwânse urâ, judeu keba modo Deus xurâem kely tindatuo, ypemugudo Jesus tyeinwândyse idyly tâsemaguehoem lâpylâ. Iwerâ tâlâ matomo, akaemo tâlâ idysemo wato. ¹⁵ Jesus tyeinwândysebamo awylygue, ypemugudo

Deusram âjimotoy wao. Toenzepa judeu keba modo, Jesus tyeinwântuo, Deus eataen-hoem tâisemo ani. Xypyry etay, agui judeu domodo Jesus einwânnipe-ro watay, toenzepa lelâlâ ise tojiomaru. Akaemo Deus agâpa ietaymby modo, igueypy kurâem itondyby ara ietybyem ise, mâkâ agâ awylymo.

¹⁶ “Deus, âmâ xurâ xirâ” kykely-ro watay, idânârâ mârâgue xygatyby modo Deus xurâ lâpylâ. Deus xurâ trigu-ro watay, pão mârâgue xygatyby mâkâ xurâ lâpylâ. Nady kientâduo, “Deus, âmâ xurâ xirâ” kykely-ro watay, nady ipery, ipebary, iwatary, sary, idânârâ mâkâ xurâem awyly. Judeu domodo idamudo Deusram âjidueoly-ro watay, MOH warâ akaemo iweompyry modo mâkâ xurâem awyly.

¹⁷ Etaungâ se oliveira ipery iweâpa âpa ezay etâdyby. Oliveira idu odanogue tianseudyze sodoro watay, iwatary tatâwâze, mârâ ejipyay pylâ idu odano iwatarygue nhaseudyly-ro. Adientuo niguewâpyra mârâ azakâlâ, iwindylâ mawânâ igueânehondânry. Se oliveira idu odano emyenro âmaemo judeu keba modo; judeu domodo pylâ âpa ezano emyenro-ro. Idu odano iwatary tadatâoze, âpa ezano ipery onwa saseudoem, arâ lâpylâ âmaemo judeu keba modo, judeu domodo ejipyay mawylymo, Jesus imenibyry modo ejipyay. Judeu domodoram “Xuduze urâ” Deus kehobyrygue iwerâ koendâ mâzeholyo, se iwatary saseudyby niguepa itoem, iwindy wâgâ awyly ara. ¹⁸ Awylygue iwerâ judeu domodo xurâpyrybe mawylymogue kulâ sawoem tâiseba

itaungâ. “Deus kagâ koendâ awylygue, Deus xurâem judeu domodo takaze koendâ kydawlyly iwerâ” tâkezeba itaungâ. Iwindy mawânra se esebydâni, nihugueba itoem, iwatary keba. Abraão, iweom warâ wâgâlâ Deus agâmo koendâ awyly. Âwâgâmo inkâba myakâwâm mâkâ; akaemo judeu domodo idamudo agâ koendâ awyly.

¹⁹ Wamyguelymo: “Iwatary idu odano saseudoenlâ myakâwâm âpa ezano iwatary satâly. Iwatary satâwâdyby emyenro kulâ akaemo judeu domodo, xina pylâ âkelo iwatary-ro, awârâ mawânra enehaim Deus xurâem tynrenseinhe xina awyly, judeu domodo takaze” myguelymo.

²⁰ Deus, judeu domodo tumoze wao, Jesus tyeinwândyseba awylymogue. Se âpa ezano iwatary satâwâdyby ara lelâlâ ypemugudo. Jesus mâinwântuomo olâ, Deus se oliveira iwatary saseudyby ara âedylymo. Awârâ wâgâ kulâ olâ judeu domodo takaze koendonroem mawylymo kâzegaetaundâ. Tâmaynelâ itaungâ, mâinwâmpyra mipyra mitomoem. ²¹ Se oliveira iwatary kuru emyenro judeu domodo nityendaymba myakâwâm Deus, tâinwâmpyra awylymogue. Âmaemo se iwatary saseudyby emyenroma kuru ise mâkâ nityendaymba, mâkâ mâinwâmpyra midylymo-ro watay.

²² Koendâ xirâ auguely inwantaguedaungâ. Koendonro Deus tâinwânni modo agâ, tâinwântânry modo olâ tânagazenehonze. Awylygue koendonro, kânagazeni alelâ Deus awyly. Agâmo koendâ olâ mâkâ, mâkâ einwânsezelâ

âmaemo watay; imâem lelâlâ ise mâkâ agâmo koendâ awyly. Mâinwânsezebyra âmaemo watay olâ mâinwâmpyra matomobyry wâgâ inagazenehonzemo lâpylâ, se iwatary satâyby ara lâpylâ ise âmaemo.

²³ Judeu domodo, Jesus neinwâmpyra tawyly in-molymo watay, Deus xurâem itonze lelâ akaemo. Se iwatary satâyby ejidydâlâ saseudyly wâne mârâ ara ise akaemo. Tyam odopâdomoem adyene-honze Deus. ²⁴ Judeu mâkeba âmaemo; saguhoem Deus xurâem inkâba akâwâm âmaemo. Iwerâ olâ xurâem olâ âmaemo. Se idu odano iwatary, se âpa ezano ipery onwa saseudyby emyenro âmaemo. Deus turâem âetâmo. Agui judeu domodo Jesus nheinwântoem adyese lâpylâ mâkâ, xurâem iton-domoem. Deus xurâem ânagado mâkeba awârâ. Mârâ iwatary satâybylâ, nhonwa saseudondyly myara.

Deus koendonro lelâ idânârâ agâ

²⁵ Cristo eynynâ ypemugudo, koendâ idataungâ. Deus induakeyby modo wâgâ saguhoem tâgatuzenry modo mâuntudyzemo wato. Judeu domodo ewy Jesus kâmakeim awyly neinwântaymbamo ise. Arâlâ ise aisezedyly, judeu keba modo Jesus einwânni modo agui idyly ara, Deus turâem ize ato ara. Judeu domodo aunloenlâ eganumo nipyramo olâ ise. Iweâpa lelâlâ Deusmy judeu keba modo ewy iduakewâm turâ xurâem itomoem. Idânârâ akaemo judeu keba modo Deus induakeyby Jesus nheinwântuo, agui judeu domodo Jesus neinwâmpyra tawyly imozemo, einwânsemo-ro warâ. Xirâ mâuntulymo

watay, judeu domodo takaze koendâ mawylimo angahumo odaji mânhetaymba ise âmaemo.

²⁶ Arâ ise Deus toenzepa judeu domodo nhemakely, toenzepa lelâlâ. Aituo ise wakehonly: “Idânârâ Israel domodo âzemaakeoybyem” kehonly. Aituo judeu domodo âzemaakeoly. Deus itaumbryry iweniby ara ise aidyly:

“Siãodâ ise kâmakeim âewyly.

Jacó iweompyry inakanhe aitobyry xygakeze mâkâ.

²⁷ Inakanhe aitomobyry kâyngakeduo, eagâmo kêseinwândo aienibyryenlâ ise urâ” Deus kehobyry iwenibyem awyly judeu domodo wâgâ. (Jacó iweompyrylâ israelita keho, judeu keho warâ.)

²⁸ Tuduery ara Deus judeu domodo ewy nhedyly, unâ iwâkuru Jesus wâgâ agueim inmetomobyry wâgâ. Awylygue mawânâ âmaemo, judeu keba modo, Deus xurâem mawylimo. Deus olâ judeu domodo izepa nipyra. Kaudyly umelâ myakâwândy Deus, akaemo induakely turâem itoem. Xina ipemugudo iwymâry saguhobyry modoram aguewânmy: “Âmaemo, âmeombyrymo, âweompyrymo warâ yataen-hodo lelâ” kewândymy Deus eyanmo.

²⁹ Induakewâdyby modo tymetuneba ise. Koendonro Deus emaym nhemakeybymo, tâtyonduneba ise. ³⁰ Awylygue iwerâ, judeu domodo Deus neinwâmpyra awylygue, toenzepa mâkâ agâmo koendâ awyly, saguhoem mâkâ einwânnipyry keba mawylimo umelâ. ³¹ Arâ lâpylâ judeu domodo agâ aidyly. Wayam

waunroem akaemo ityenze mâkâ, âtyendomo ara. Akaemo agâ koendâ ise mâkâ, iwerâ neinwâmpyra awylymo umelâ. ³² Etadâdyby ara itomoem aiemâmy Deus, tâinwâmpyra awylymogue. Tâinwânnipyry olâ tytyenze, tytyenzeinhe awylymo umepalâ, idânârâ inakanhe atomobyry tygakeze warâ.

Deus koendonro awyly wâgâ agueho

³³ Koendonro lelâlâ Deus. Tonomegueim lelâlâ mâkâ. Âdy nhutudânry lâpeba; âdy indatânry lâpeba warâ. Nuduwâpyra mâkâ âpaunzedo kiuntuhoem; konomery takaze mâkâ enomery. Mâkâ adiendyse ato, âdara aidyly awyly warâ kiuntuwâbyra kurâ. ³⁴ Warâ iwenibyem awyly itaumbyry awo wâgâ:

“Ânguy Kywymâry Deus nhangahu oday xunâry nutuwâbyra, adiendyse ato nutuba warâ.

Ânguy mâkâ xuruse tonomeguneba.

³⁵ Âdylâ Deusram xuduhoem nuduwâpyra, idânârâ sodolâ mawânkâ mâkâ.

Ânguy ‘Iepywagâ’ kehoem nuduwâpyra”
warâ iwenibyem awyly.

³⁶ Mâkâlâ mawânkâ idânârâ xuguni. Mâkâ aguehobyryenlâ mawânâ idânârâ tâlâ awyly. Mâkâ peba-ro watay, iwerâ tâlânro modo ipa tâise. Idânârâ tâlâ awyly, mâkâ ize ato aietoem. “Deus, koendonro âmâ. Ânguy imyenro lâpeba” kykezezene mâkânra. Arâlâ nidâ.

12

Deus xurâ kydawylygue, koendonro kionmazeândoem aguyjiene

¹ Warâ âurudylymo, Cristo eynynâ ypemugudo. Kytyendâ lelâlâ Deus; kagâ koendâ lelâlâ warâ. Awylygue Deusram mâtuhomoem kâenkadyly, âwanu adiendyse tato âmaemoguelâ anhetoem. Saguhoem mykâinane ânguydo imeom nhâlymo, Deusram nhagamelymo warâ etydâ, mâkâ tionmazeândoem. Eyam kydâtuly olâ mâkâ ize ato iwerâ, mâkâ ize ato aguientoem. Awârâ mawânkâ iomazeâni. ² Deus xurâ keba modo anhekily, agueho warâ arapa aitaungâ. Âwâlâ Deus angahumo oday âunârymo nuguke, mâkâ aralâ angahumo oday âunâgomoem. Arâ-ro watay, âdy Deus ize ato awyly xutuze âmaemo. Koendâ lelâ aguiendyly mâkâ ize ato; iozepa kulâ aguiendyly, aguykely warâ izepa; iomazeâni aguiendyly ize ato.

³ Deus yagâ koendâ awylygue, ienomery nhuduly, iwâgâ auguehoem, iwâgâ kâenomedâdoem warâ. Awylygue arâ âurudylymo. Sawoem inkâba itaungâ. Deus inomerymo âyanmo nhuduypygue koendâ xutuwâdaungâ xurâem amitomoem. Deus enomeryguelâ âdylâ aietaungâ, imâsedo, imâsedo keba alêlâ. Mâkâ xurâem âdylâ imâsedo amânhetomoem Deus inomerymo xudurimpyryem watay, mâkâ eonhonruguelâ aietaungâ. Agonromo takaze kehoem tynrenseinhe mâdutulylymo waypa olâ itaungâ.

⁴ Tokalelâ kodo, agui olâ isejiguy. Âzekiba lelâ inkâba mârâ modo ewanu. ⁵ Arâ lâpylâ

kurâ Jesus einwânni modo, agui lelâlâ wâne kurâ, tokaleom ara lelâ olâ kurâ, Jesus Cristo agâ on-hoam kydawlygue. ⁶ Kagâ koendonro lelâlâ Deus. Awylygue idânârâ kyam konomery nhuduly, mâkâ xurâem aguiientoem. Âzekiba lelâba olâ konomery âduduoly. Awylygue Deus aguiientoem kon-honru nhuduhobyry aralâ aguyjiene. Itaumbyry egatuin-enlâ kon-honru nhuduly-ro watay, kyzegatunre. ⁷ Emawyadâniem kon-honru nhuduly-ro watay, tâmawyadâzeim kyzemawyadâne. Kienomedâdoem kon-honru nhuduly-ro watay, kyzenomedânemo. ⁸ Deus ize ato xutudânry modo kiunrutoem kon-honru nhuduly-ro watay, kudurunemo. Âdy pebaom modo emawyadâniem kon-honru âduduoly-ro watay, tâwânrempa tâlâ kydato kydudunre. Pymâem kitoem kon-honru nhuduly watay, tâmayne kehoem kâwanu aguyjiene, koendâ lelâ. Kagonro modo ityeniem kon-honru nhuduly watay, tuomare kehoem awârâ aguyjiene.

⁹ “Kâinwynegyuly âmâ” myguelymo kulâ keba nidâ, koendâ amidylymoguelâ tywyneze lelâlâ mawlymo enehonwâdaungâ. Inakai izepa itaungâ, Deus ize ato koendonro ize matomo nidâ. ¹⁰ Âpemugumo âwankuem mânhepyra mitomoem âzeon-hondâdaungâ. Âmaemo Cristo eynynâ âjipemugu modo âpynedaungâ. ¹¹ Tynepa itaungâ. Tugüigue lelâ âsewaniwâdaungâ warâ, tuomare lelâ Kywymâry xurâem amitomoem. ¹² Tuomare itaungâ, târâ eydâ atodâ mâenmakelymo mâinwânwântaymo. Takalague âmaemo-ro watay, idânârâ emawyadâniem,

Jesus mâinwâmpyra mipyramolâ. Deus agâ amyguelymo kâjimowâdaundâ. ¹³ Cristo eynynâ âpemugudomo kaikânro modoram âsejiguymo ewy âunduwâtaungâ. Jesus einwânni modo iwague âetyby modo xuataungâ, ejidyimo xykyhomoem âunduwâtaungâ warâ.

¹⁴ Deus xurâ keba modo inakanhe âedilymo watay, “Pabai, koendâ lelâ ikâ eagâmo” kewâtaungâ Deusram. Mâpeândomoem kâzekadaundâ; Deus eagâmo koendâ itoem lakuru ekadaungâ. ¹⁵ Tuomaruneim modo agâ mataymo, eagâmo ohomaendaungâ; tuoguruneim modo agâ mataymo, eagâmo ohogüendaungâ. ¹⁶ Mâkâ agâ, mâkâ agâ alelâ koendâ itaungâ. Sawoempa itaungâ. Âdaunlolâ âwanu amânhetomoem amyguehonlymo watay, “Agânhepyra ise urâ, aunlo kulâ keba wawylygue” tâkezeba itaungâ. Âkelo modo takaze kehoem tonomegueinhe mâdutulymo waypa itaungâ.

¹⁷ Inagazenimo inagazedomobyry ara lâpylâ mâpeândyly tâiseba itaungâ. Âzeon-hondâdaungâ, koendonro amânhetomoem koendâ amyguehonomoem. ¹⁸ Koendâ lelâ aitaungâ, ânguy agâ tamekygueba, idânârâ agâ koendâ lelâ mitomoem. ¹⁹ Cristo eynynâ ypemugudo, inakanhe kulâ amâieholymo watay, tâpeânzeba itaungâ. “Pabai, mâkâ ayetobyry, tutuzelâ âmâ” kewâtaungâ Deusram. Mâkâlâ mawânkâ ise inagazenimo enagazenehoim. Warâ Deus itaumbryry awo wâgâ iwenibyem awyly:

“ ‘Inweânimoem kehobyry urâ.

Urâem ityby modo enagazeni, enagazeze urâ' kewândymy Deus.”

²⁰ Deus aguehobyry ara lelâ aitaungâ:

“Âduery tâwinze-ro watay, xuakâ.

Tatuanze-ro watay, parugue sakuigâ.

Arâ amidily watay,

âewiâsedly imoze mâkâ âduery, âpybazeze-ro warâ”

warâ iwenibyem awyly.

²¹ Tâpeânzeba itaungâ, inagazenimo agâ olâ koendâ itaungâ. Aitomo ara aise myguelymo-ro watay, akaemo ara inakanhe ise lâpylâ âmaemo; koendâ âduerymo etaungâ; atâen-homoem ietaungâ lelâ.

13

Pymâ domodo aguely kyzeinwâne

¹ Pymâ domodo aguehobyry einwântaungâ, uguely idânârâam. Idânârâ pymâdo, pymâem awyly arâlâ Deus ize awylygue. Deus arâ izepa watay, pymâ lâpeba tâise. Awylygue idânârâ pymâdo, pymâem awyly, Deus aguehobyryenlâ awylygue. ² Mâkâ pymâ aguehobyry einwântânry, Deus pymâem itoem aguehobyrylâ mâkâ nheinwântânry. Pymâ einwântânry modo âsenagazeze. ³ Inakanhe aini modo mawânkâ pymâdo xytani, koendâ aini modoma nytabyra.

Awylygue, pymâdo mâyntabyra mitomoem, koendonro lelâ aietaungâ. Aguelymo makabyra âmaemo watay, koendonroem mawylymo agueze.

⁴ Deus ewanu aieni akaemo pymâdo, koendâ mitomoem. Inakai adyese âmaemo watay

olâ, akaemo xytadaungâ. Âaturimo tawylygue inagazenehondâmo lelâlâ mawânkâ. Arâ aituomo, Deus aguehobyrylâ anhekylymo. ⁵ Awylygue arâ âurudylymo. Pymâdo aguely kadakadaundâ. Deus inagazebyramo itoem kulâ inkâba akaemo aguely einwântaungâ; iozelâ arâ adâjidyly mâuntulumoguelâ.

⁶ Deuylâ pymâdo xuruni, kurâdo edylyem âsewanihomoem. Awylygue impostu mâempywadomoem nhekadylymo-ro watay, epywadaungâ lelâ, tâwanu anhetomoem lâpylâ.

⁷ Augueondyly, mâempywaguylymobe watay, epywadaungâ. Impostu watay, impostulâ epywadaungâ, pymâdo tâwanu anhetomoem. Idânârâ pymâdo xyrentaungâ, âwankuem kâietaundâmo warâ.

Kagonro agâ kydâpynene

⁸ Mâempywaguylymobe watay, epywadaungâ. Aunlolâ âpynezezedaungâ, âdylâ epywadyly âwanikedânry ara. Arâ mâpynedylymo-ro watay, idânârâ tâzezewenry Deus Moisésram inwenien-hoymbylâ amânhekylymo. ⁹ Warâ mawânâ Moisésram Deus inwenien-hoymby: “Eagâ mohogüin-hobyry lelâ xynanâgâ, eagonro lâpylâ waypa. Ânguy kâdyâ. Tâmagazeba ikâ. Âkelomo isejiguy wâgâ tâsewânizeba ikâ” kewândymy Deus. Tâlâ lâpylâ olâ eagonro tâzezewenry modo. Tâzezewenry enday tutuzeim kuru olâ xirâ: “Agonromo agâ âpynedaungâ; koendâ mâzetomo ara, arâ lâpylâ agonrodo agâ koendâ âzetaungâ” warâ iwenibyem awyly. ¹⁰ Agonromo agâ tâpyneze lelâlâ âmaemo watay, idânârâ koendonro

aiese âmaemo. Xurâmoem inakanhe amidylomo mitaymba ise âmaemo. Kagonro agâ tâpyneze kurâ-ro watay, idânârâ Deus aguehobyrylâ kieiwnâncyly.

Tonomeguelâ kine, Deus aguehobyry aguien-toem nhuduly umelâ

¹¹ Awylygue Deus ize ato ara lelâ aietaungâ, Kywymâry Jesus âeto iwaguepa isezedyly mawânâ. Xykywâni modo araba itaungâ. Tonomeguelâ itaungâ, Deus aguehobyry amânhetomoem nhuduly umelâ. Jesus âetuo, Deusram âzemaleoybyem ise kurâ. Iwaguepa idyly Jesus âeto. Iweâpa nidâlâ mawânâ kieiwnântobyry.

¹² Kywymâry âetuo, idânârâ inakanhe tadato modo sainze, xixi egaseduo wâne tyamepa idyly myara. Awylygue akaemo iamu oday anhekyly kyjimonre, xixi egaseduo, sodadu typy tâmaxi tyese, on-hondybyem tuduery tinwânwântoem myara. Koendonro lelâ Deus aguiendyse ato aguien-toem on-hondybyem kine. ¹³ Koendonro modo lelâ aguyjiene, kydâzeseoduo kydâpybazebyra kitoem. Toku ikaji kipyra kine. Eagâ kydohogüinhobyry keba kulâ kiynanâbyra kine. Kywypado aguiempyra kine. Tâdâjitoguyly kykeba kine. Âkelomo isejiguy wâgâ kydâsewâniba kine.

¹⁴ Aguiendyse kydato kulâ aguienkyly watay, Deus izepa ato adyese kurâ. Awylygue inakai aguiendyse kydato aguiempyra kine. Kywymâry Jesus Cristo olâ kyzeinwânsezene, mâkâ ize ato aguien-toem.

14

Cristo eynynâ kypemugudo kiunâguebyra kine

¹ Tâlâ âduaymo ton-honremba kulâ Jesus einwânni, koendâ Deus ize ato xutudânry modo warâ. Kododokewâdaundâmo, kâdunâguedaundâmo warâ. Eagâmo tyewiâpazeba itaungâ, nhutudânrymobe watay. ² Tâlâ mâkâ ton-honre kehoem Jesus einwânni modo, Awylygue, âdy nheindânry peba, nhâtânry peba warâ. MON alelâ typynigue Deus tânagazebyra awyly tutuze tawylygue. Tâlâ pylâ ton-honre Jesus einwântânry modo. Awylygue podo nâpyra awylymo. Tâzewily modogue lelâ ipynigumo.

³ Warâ auguely âyanmo, âmaemo MON alelâ typynigueim modoram: “Tâzewily modogue kulâ typynigueim modo kâdunâguedaundâ. ‘Tuândy kulâ âmaemo, podo mâmpyra mawylymogue’ ” tâkezeba itaungâ eyanmo. Alâ tâzewily modogue typynigueim modoram auguely: “Podo sâni modo kâdunâguedaundâ. ‘Deus izepa ato kulâ amânhekylymo’ tâkezeba itaungâ.” Deus mawânkâ newentâguebyramo. ⁴ Cristo eynynâ âpemugu Deus emary mâkâ, imarymo keba. Deuslâ mâkâ xutuim. Mâkâ nheinly, nheindânry warâ wâgâ ewentâgueze ton-honruneba âmaemo. Deus ize ato anhedily-ro watay, iwâgâ koendâ agueze Deus. Deus izepa ato anhedily-ro watay, mâkâlâ ise xuruni. Kywymâry Jesuslâ mawânkâ ise tânudâ kehoem itoem aienehoim.

⁵ Tâlâ mâkâ Jesus einwânni: “Tâlâ iguandyly tynrenseim kuru” keim. Mârâ oday lelâ Pymâ Jesus nehoguedyly, nâsewaniba warâ. Tâlâ pylâ Je-

sus einwânni wakeim: “Idânârâ iguandyly âzekiba
 lelâ” keim. Awylygue kopaelâgâembaba Jesus agâ
 aguely, nehoguedyly warâ. Mâpaunzedylymo
 âkealâ kuru olâ etaungâ. ⁶ “Tâlâ iguanto tyn-
 renseim kuru Deus ehoguedo” kewâni modo,
 awârâ umelâ Kywymâry Jesus koendâ kehoem
 nehoguedo lâpylâ. MON alelâ typynigueim,
 tâzewilygue lelâ typynigueim modo warâ. Ky-
 wymâry Jesus tyeinwândyse tawylygue arâ aidy-
 lymo. Tâwinduadylymo iray, “Kunwym Deus,
 koendonro lelâlâ âmâ, merâ podo xina nhânkyly
 mâundulygue” tâkezemo Deusram. Alâpylâ podo
 sâtânry modo aguely: “Kunwym Deus, koendonro
 lelâlâ âmâ, xirâ tâzewily kain-hoem mâunduhobyry
 wâgâ” tâkezemo lâpylâ Deusram warâ.

⁷ Jesus mawânkâ kêeni, kuturim warâ. Tarâ onro
 anaym kydawyly, mâkâ ize ato aiese, ize kydato
 aiese inkâba. Kyigueho, kyiguepa kito warâ kin-
 duakewâbyra kurâ, ize kydawylygue kulâ. ⁸ Tarâ
 onro anaym kydawyly ara, Kywymâry Jesus ize
 ato ara lelâ aieniem tarâ kydawyly, ize kydato ara
 kulâ ainiem inkâba. Kyigueduo kulâ mâkâ agâpa
 kidyly kitaymba ise kurâ; kêensezelâ mawânkâ
 ise mâkâ. Awylygue Kywymâry Jesus xurâempa
 kipyra kydawyly ise, igueypyem, igueypyemba
 alelâ. ⁹ Jesus Cristo tâigeeze, kurâem tâitonze olâ
 akâwâm, kuturin-em itoem. Iguewâtyby modo,
 iguedânry modo alelâ iwymâry mâkâ. ¹⁰ Idânârâ
 âmaemo Cristo eynynâ âjipemugu lelâ. Tâwâlâ wâne
 tâzewily modogue typynigueim mawylymo, podo
 sâni mawylymo warâ, idânârâ âyanmo auguely.
 “Tâtunâguezeba itaungâ. Cristo eynynâ âpemugumo

kâzewentâdaundâ. Xirâ enanâguedwâdaungâ. Xypyry etay idânârâ ise Deus enado kydawwily, kywâgâ agueday.” ¹¹ Deus itaumbry iweniby agueho ara ise aidyly:

“ ‘Idânârâ onro anano modo ienado âzeguhoam isemo,
iwymârymo wawily enehonze akaemo.

“Deus lelâlâ âmâ, eagonro lâpeba” kezemo yam.

Urâlâ “Warâ ise aidyly” keim’ kewândymy Deus”

warâ iwenibyem awily Deus itaumbry awo wâgâ.

¹² Augueondyly, idânârâ ise Deusram kydâkaduwâdily aguitobyry, aguykehobyry warâ wâgâ.

Âkelomo Deus izepa ato anhetuem akâienehonwâdaundâ

¹³ Awilygue, kagonro kiunâguedyly kyjimonre. “Cristo eynynâ ypemugu Kywymâry aguehobyry nhakadoem aienehoim agânhepyra ise urâ” kykenre tâwâlâ. Âjihodaigâdoem tuhu idâwanxi iedyly waunlo ara mawânârâ. ¹⁴ Kywymâry Jesus âpaunzedo aralâ kâpaunzedyly. Awilygue MON alelâ kâinly, kândily warâ; pyni tâinzenry, podo tâsenry warâ lâpeba. Tâlâ olâ Jesus einwânni wakeim modo: “Podo kiântuo, Deus kagâ iewiâpaze” keim. Awilygue âdaunloenlâ podo nhunru nâpyramo. Tiântuomo, Deus ezewenry sakanibyryem âdutulylo.

¹⁵ Warâ âyanmo auguely, pyni MON alelâ einrim modoram. Mâkâ tâzewilygue lelâ typynigueim, podo mândilylo nhedyly watay, tiândyse tâise

mâkâ. Nhâdyly-ro watay, âjityenze mâkâ, tâsenryem awyly tiuntuduo. Arâ amânhenhonduomo, Cristo eynynâ âpemugumo xurâem koendâ amidylimo mâkeba. Mâinlymogue kulâ, mânkylymogue kulâ warâ âpemugumo inakanhe aitoem akâienehonwâdaundâ. Emakeze Cristo iguehobyry xurâem koendonro aietaungâ. ¹⁶ Âmaemoem koendonro wâgâ ânguy inakanhe kulâ aguehoem akâienehonwâdaundâ. ¹⁷ Aguehobyry kiankabyra kydawyly, âkelo agâ kyewiâpabyra kydawyly, Deus Ispiritury kagâ awylygue kuomaru warâ, Deus kywymâryem awyly enehonri, kieinly, kienyly warâ mâkeba. ¹⁸ Kagâ tuomare Deus, aguehobyry ara lelâ aguissezyly-ro watay, kurâ domodo kywâgâ koendâ lelâ aguezemo lâpylâ.

¹⁹ Aituo kagonro agâ koendâ kyenehoim lelâ aguyjiene, kagonro agâ âdapa lelâ kitoem. Kagonrodo Jesus nheinwândyly imâem ieni lelâ aguyjiene. ²⁰ Idânârâ kurâ Jesus einwânni modo agâlâ Deus, mâkâ kyize ato ara lelâ kitoem. Aituo, Cristo eynynâ âpemugu Deus xurâem inakanhe nhutuly akâiedaundâ, tâsenry, tâinzenry warâ lâpeba. Mânkylymogue, mâinlymogue warâ, âpemugumo adiydyseba ato amânhenhonduomo olâ iozepa amidylimo. ²¹ Iozeno âpemugu Cristo eynynonro xurâem adyesenry amânhenhomba mawyly. Iozeno kuru podo mâmpyra mawylymo, vinhu mâenypa mawylymo warâ, âdylâ Cristo eynynâ âpemugumo inakanhe aitoem amânhenhomba mawylymo warâ. Arâ amidylimo, Deusram mâenwentânehomba mitomoem. ²² Awârâ

modo wâgâ arâ âunâgumo-ro watay. Deus, âmâ alelâ xutuim nidâ. Awârâ modo wâgâ agonrodo agâ mâtnâguebyra mitomoem. Kuoday tutuzema kurâ Deus ize ato adyese kydaywily, kydadahuliwâbyra kurâ. ²³ “Âdara wânkâ urâ sâse, kâmpyra” myguelymo watay, mântuomo, Deus mâinwâmpyra midylymolâ, ago lelâ mâinwâmpyra mâtomobyry wâgâ. Kieinwâmpyra kulâ aguidyly watay, Deus kieinwâmpyra kydaywilylâ mawânâ awârâ.

15

Kagonro modo kyzon-honwanâne

¹ Kurâ ton-honre lelâlâ Jesus einwânni modo mâkâ ton-honremba einwânni modo kienwiâsedaymba kine. Kydurunemo lakuru, koendâ nhutihomoem, ton-honrenry isejiguy sanâdylyem kienmawyadâdyly-ro waunlo ara. Xurâmoem koendonro aguyjiene, kurâem lelâ waypa. ² Cristo eynynâ kypemugudo xurâem koendonro aguyjiene, iomazeânimo warâ. Awârâ aguiendyly, imâem Jesus Cristo nheinwânsezedomoem. ³ Turâem kulelâ aidyly nitaymba akâwâm Cristo; warâ Salmos wâgâ iwenibyem awyly: “Âwykedaymo, ywykelymo-ro waunlo ara lâpylâ ani” warâ iwenibyem awyly. ⁴ Idânârâ Deus itaumbry iweniby modo, konomedâdoem myakâwâm âjiwenioly. Iweniby kintainduo, tâzeon-hondâze kurâ, kydâsenagazedly kienmaen-hoem, Jesus einwândyly kinmopalâ.

⁵ Deuslâ kon-honwanâni, kydâsenagazedly kienmaen-hoem, einwândyly kinmopa kitoem

warâ. Deus agâ adâkeze inanry urâ âwâgâmo: “Pabai, Roma donro modo âynynonro modo eon-honwanâgâmo, tagonro xurâem koendâ lelâ aitomoem, Jesus Cristo aitobyry ara” uguely. ⁶ Arâ âwâgâmo Deusram auguely, tokaleom âmaemo-ro waunlo ara, Kywymâry Jesus Cristo nhunwym monhomaendomoem.

Unâ koendonro idânârâ kurâ domodoem tâzegatuoze

⁷ Cristo eynynâ âpemugumo kâjmetaundâ, âkeloem agâmo ezewenrymo watay. Tâpyneze lelâ itaungâ eagâmo, Cristo âwynedomo ara. Koendâ mâzedylymo tientuo, idânârâ ise Deus nehoguedylymo. ⁸ Saguhoem Deus aguwândymy xina idamudo Abraãoram, Isaquenra, Jacóram warâ: “Igonose urâ âpemugudo emawyadâni, emakeim warâ” kewândymy. Awylygue, Cristo âewyly judeu domodo emawyadâniem, emakeinhe warâ itoem, adâkehobyry adyese lelâlâ tawyly Deus nhenehonhoem eyanmo. Âewyly myakâwâm judeu domodo xurâem koendonro aiese. ⁹ Âewyly myakâwâm judeu keba modo, “Pabai, koendonro lelâlâ âmâ, xina tytyenze mawylygue” Deusram kehomoem. Deus itaumbryry awo wâgâ iwenihobyry ara ani aidyly.

“Judeu keba modo duay wawyly ume,
âwâgâ koendâ agueze urâ.

Igâtuze urâ, omazeândoem”
warâ Davi inwenibyem awyly.

¹⁰ Xirâ Moisés aguehobyry iwenibyem lâpylâ Deus itaumbryry awo wâgâ:

“Âmaemo judeu keba modo,
 Deus induakeyby modo agâ ohomaen-
 daungâ”
 warâ iwenibyem awyly.

¹¹ Davi aguehobyry Deus itaumbyry awo wâgâ
 iwenibyem lâpylâ:

“Idânârâ âmaemo judeu keba modo,
 Kywymâry iomazeândaungâ.
 Idânârâ kurâ domodo,
 Deus koendonro awyly wâgâ imâem
 aguewâtaungâ”
 warâ iwenibyem awyly.

¹² Isaías inwenibyem lâpylâ Deus itaumbyry
 awo wâgâ:

“Jessé ipemugu âese*.
 Judeu keba modo iwymâryem ise Deus ingonodyly.
 Mâkâ tâmakely inwânwânsemo”
 kely myakâwândy inweniby Jesus wâgâ.

{Xirâ saguhobyry modo inweniby kâinwenily,
 saguhoem inwenibymolâ xirâ ume aini awyly
 mâuntuhomoem.}

¹³ Deuslâ olâ xutuen-hoim mârâ kydâsemagueho
 emakeze lelâlâ kydawyly, mârâ kinwânwânkyly.
 Mâkâ tâinwânse mawylymogue, toenzepa
 omazeânehondyzemo wawyly; tâkuâgueba
 ânehondyzemo urâ warâ, âdy ikuâdânimo peba
 itoem. Deus Ispiritury agâmolâ. Ize urâ,
 mâuntulymo lelâlâ idânârâ Deus koendonro
 âmaemoem “Xuduze urâ” tâkehobyry aiese awyly.

*Paulo judeu keba modoram unâ iwâkuru ega-
 tuim*

* **15:12** Davi nhunwym myakâwândy Jessé.

14 Cristo eynynâ ypemugudo, koendâ tutuze urâ, agonromo agâ koendâ lelâ mâzedylymo awyly. Deus wâgâ koendâ tutuze mawylymo, agonromo xurudyly, eon-honwanâdyly warâ mawylymo. 15 Warâ olâ keankâ kâpaunzedyly: “Deus wâgâ koendâ tutuzemo lelâlâ wâne, tiuntuyby nenanânehomba itomoem olâ kâinwenily” uguely keankâ âwâlâ. Awylygue xirâ âyanmo kâinweniday, âdy koempyra wawyly, Deus mawânkâ xirâ iewanu koendonro agânhetoem uduakeim.

16 Jesus Cristo emaryem akâwâm Deus uduakely, judeu keba modoram tâdâsemaguely wâgâ unâ kêngatuhoem. Jesus mâinwântuomo, Deus imakelymo tâgatuze urâ. Arâ lâpylâ mawânkâ Deus mâkâ xurâem itomoem anhedilymo. Deus Ispiritury wâgâ akaemo tywykenry ara awylymo, Deus xurâem. Deus enado kurâ domodo eynynâ aguewâni modo, mâkâ xurâem koendonrolâ eyam nhegamelymo, arâ lâpylâ Jesus einwânni modo Deusram kêngamely-ro warâ.

17 Jesus Cristo agâ tokaleoem wawylygue, toenzepa womaru xirâ âwanu, Deus aguehobyry agânhedylygue. 18 Tyanunepa auguely ywâgâ Cristo anhetyby wâgâ. Agui judeu keba modo Deus nheinwântoem adyenehonze mâkâ. Auguely tydasemo, agânhekyly tâensemo warâ; tientuomo, xurâem tâidyse idylymo lâpylâ. Awârâ aidyly auguehobyry wâgâ, awitobyry wâgâ warâ. 19 Deus Ispiritury yagâlâ itoem aguewâm. Awylygue mâkâ eon-honrugue adyesenry modo, kurâ domodo adawihoem aieni warâ agânhedyly. Aituo imâem tiuntudyze idylymo Deus wâgâ.

Tadakobâze kâinane urâ, unâ koendonro Jesus wâgâ egatuze. Âdykâingâ udâhobryrdâ, tâgatuze lelâ urâ; Jerusalémdâlâ kadaguly, iepagudyly Ilíria eynynâ. ²⁰ Toenzepa xirâ unâ kêngatudyze wawyly, Cristo wâgâ aguely idatânry modoram. Idanipyry modoanlâ kêngatuly-ro watay, âkelo nhaunâtyby âtâ itâdily kêenwanikely waunlo ara kulâ tâise. ²¹ Warâ iwenibyem awyly Deus itaumbryry awo wâgâ:

“Âzehoze Deus âdykâ aguely idatânry modoram,
xutuzemo warâ.
Nhutulymoenlâ maisê âzegatuoly”
kely myakâwândy Deus, Isaíasram inwenien-honly.

Paulo Romaram tâtâdyze itobyry

²² Toenzepa udâdyse tâise urâ âyanmo IU ise; nudupa olâ udâhoem, myarâ, myarâ warâ Cristo wâgâ unâ idatânry modoram egatuze udâly awylygue. ²³ Iweâma olâ Kywymâry Jesus xurâem tarâ kâsewaniho nâdypygueândâ. Inepalâ wâne keanra ise udâly; iweâpalâma nhesemo udâdyse wawyly. ²⁴ Espanharam udâhogue iweâpa widyze urâ agâmo, âwynupygueândomoem. Myarâ yaindily iray, âdylâ ipa wato yam mâundulymo ize lâpylâ ise urâ, koendâ lelâ udâhoem.

²⁵ Âyanmo udâly iraynâ, Jerusalémram wao ise waunroem udâly, tonlo Deus xurâ âdy pebaom modo idinheruru xuduypy sase. ²⁶ Jesus einwânni modo Macedônia eynynonro, Acaia eynynonro modo warâ mawânkâ dinheru tindâtyguyby xudum, tonlo modo Cristo eynynâ typemugudo xurâem. Ize tawylymoguelâ arâ aidilymo. ²⁷ Ânguy aitomoem aguwâpyra. Tiundudyse

tawylymoguelâ nhudulymo. Macedônia donro modo, Acaia donro modo warâ judeu mâkeba akaemo; Jesus tâinwânsemo olâ ani, judeu domodo Jesus wâgâ unâ nhegately tindatuo. Saguhoem akaemoem âdy ipa atomo tuduze ani judeu domodo; “âdy ipa atomo” ugueho, Jesus xunâry augueho. Iwerâ akaemo judeu keba modo, judeu domodo ipa ato xuduim. Iozelâ akaemo judeu domodoram dinheru nhudulymo. Turâem anhetybymolâ nhemyombâguylymo tâlâ tatomogue.

²⁸ Jerusalémram yaindyly-ro watay, idânârâ dinheru idâtyguyby eyanmo xuduze urâ. Târâ iewanu kâympygueânduo, Espanha yan-yam ise udâly. Udâdaylâ ise âydâmo iepagudyly. ²⁹ Awyarâ yaintuo, ohomaenze kurâ, idânârâ kurâem koendonro lelâ Cristo anhetyby wâgâ.

³⁰ Kywymâry Jesus Cristo kagâlâ awylygue, kagonro agâ kydâpynedoem Deus Ispiritury adyenehonze awylygue warâ, ynyndâ Deusram mâenkadomoem âurudylymo. Ynyndâ Deus agâ amyguepa tâiseba itaungâ, âurutomobyry ara.

³¹ “Pabai, Paulo mâempyra tâiseba ikâ, Judéia eynynâ Jesus einwântânry modoram nâzenagazeoba itoem. Jerusalémdâ Deus xurâ modo tuomare lelâ mârâ dinheru igonotyby mâkâ nhakilyly nemakemo warâ” kewâtaungâ Deusram.

³² Mâenkadylymo, Deus ize ato ara-ro watay, tuomare lelâlâ ise awyarâ yaindyly. Ekobyzegueze wao urâ agâmo; eonhonwadybyem ise iegasely, Kywymâry Jesus ewanu aieseze. ³³ Deusram kâenkadyly, koendâ mawylymo ume, koendâpa mawylymo ume

alelâ, koendâ âetomoem, mâkâ mawânkâ koendâ tadawyly sodo agâmolâ mâkâ warâ.

16

Paulo âsedaenguhobyry

¹ Cristo eynynâ kypemugu Febe âyanmo kâingonokyly. Pekodo koendonro merâ. Jesus einwânni Cencreiadâ âtâdyguyim modo emawyadâni merâ. ² Awyarâ saintuo, koendâ etaungâ, Kywymâry Jesus xurâ lâpylâ mawânkâ merâ. Koendâ edaenkuwâdaungâ, Deus eynynonro modo tagonro agâ âsedaenguho ara. Ânguy nemawyadâbyra nipyra merâ, toenzepa tâmawyadâze, iemawyadâdâ lâpylâ. Awylygue, âdylâ ize-ro watay, eyam âunduwâtaungâ.

³ Priscila, isolâ Áquila warâ ywynu nawâdâmo. Cristo Jesus xunâry egatulyem iewanu ume toenzepa iemawyadâdâ akaemo. ⁴ Ienagazeze kewâni modo amaymba iemakeze tâkewâday âdyolymo agâ ani. “Koendonro lelâlâ âmaemo, urâem amânhetybymo wâgâ” uguely eyanmo. Idânârâ judeu keba modo Jesus einwânni, yagâ tâseinwânzemo awârâ wâgâ. ⁵ Ywynu sawâtaungâ uguely lâpylâ Jesus einwânni modo Áquila, Priscila warâ etydâ Deus itaumbyry idase âtâdyguywâni modoram.

Yataen-ho kâinwynegyly Epêneto ywynu nawâdâ, Ásia eynynâ waunroem kuru Cristo einwânni. ⁶ Maria lâpylâ kâendaenkuly, âmaemoem toenzepa âsewaniby. ⁷ Andrônico, Júnia warâ lâpylâ kâendaenkuly. Yara, judeu lâpylâ akaemo. Jesus wâgâ augueduo kadeia odaxi

kâiehobygueduo, yagâlâ ani akaemo etagu. Jesus kâinwâmpyra wawyly umelâ akâwâm akaemo Jesus nheinwândyly. Toenzepa âdutuorim akaemo Jesus xunâry egatuim awylymogue.

⁸ Ampliâto ywynu nawâdâ, yataen-ho kâinwynegyuly Kywymâry Jesus einwânni. ⁹ Urbano ywynu nawâdâ lâpylâ. Cristo ewanuem xina atay, xina agonrolâ ani mâkâ. Yataen-ho kâinwynegyuly Estáquis kâendaenkudyze lâpylâ urâ. ¹⁰ Apeles kâendaenkuly lâpylâ, Cristo tâinwânse lelâlâ tawyly enehoimbyry. Aristóbulo ety odano modo kâendaenkuly lâpylâ. ¹¹ Herodião kâendaenkuly lâpylâ, yara judeu lâpylâ mawânkâ. Narciso ety odano modoram ywynu kawânehonly lâpylâ, Cristo eynynâ ypemugudo lâpylâ mawânkâ.

¹² Trifena, Trifosa warâ kâendaenkuly. Imâem tâsewanize akaemo pekodo modo Kywymâry Jesus xurâem. Yataen-ho Persideam ywynu kawânehonly, Jesus xurâem imâem tâsewanize lâpylâ mawânkâ. ¹³ Rufoam ywynu kawânehonly, Kywymâry Jesus xurâem tâsewaniday, ton-honre lelâ mâkâ âsewanily, tâkeze einwânni modo. Rufo ise kâendaenkuly lâpylâ; tymery ara kehoem wonnipyry. ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Pátrobas, Hermas, idânârâ Cristo eynynâ ypemugudo ywynu nawâdâmo. ¹⁵ Filólogo, Júlia, Olimpás, Nereu, eaundulâ warâ kâendaenkuly. Idânârâ Deus xurâ modo ywynu nawâdâmo.

¹⁶ Âwaparymodâ tohonuguze agonromo agâ âsedaenguwâdaungâ, agonromo agâ tâpyneze

mawylimo mâenehon-homoem*. Idânârâ Jesus einwânni modo idaenkulymo lâpylâ.

Tâdâturudo xypyry

¹⁷ Âurudylymo, âmaemo Cristo eynynâ ypemugudo. Jesus einwânni modo âjigüe kulâ âtuebadoem aienehonze kewâni modo agâ, Jesus einwândyly ekuâdâni modo agâ, Kywymâry Jesus wâgâ enomedâdobyry mâindatybymo wâgâ inakanhe agueim modo agâ warâ tonomeguelâ itaungâ; sodokewâdaungâ. ¹⁸ Arâ aini modo, Kywymâry Jesus Cristo aidysemo ato ara inkâba aidylymo, adyendyse tato kulâ anhekylymo. Tunâgoengue kehoem tâinwântoem aguelymo; kewâdylymo kulâ olâ. Warâ tâsemaguely xutudânry modo nhenokudylymo.

¹⁹ Âkelo anaym einwânni modo adâkezemo: “Jesus xurâ Roma donro modo Jesus aguehobyry aniempyra nipyramo” tâkezemo. Âmaemo Roma donro modo Jesus einwânni modo arâ igarymo kâindadylygue, toenzepa womaru. Koendonro modo lelâ olâ koendâ mâuntudyzemo wato, amânhekylymoem. Inakai amânhedysebamo urâ, eagonro modoram akâienehonwâdaundâ lâpylâ warâ. ²⁰ Deus mawânkâ koendâ tadawyly sodo. Inepa ise mâkâ Satanás eon-honru nhainly, âdaunloenlâ inokubyramo itoem.

Âmaemoem Kywymâry Jesusram kâenkadyly, koendâ nhetomoem.

²¹ Timóteo idaenkulymo. Yagâ Jesus xurâem tâwaneim merâ. Lúcio, Jasão, Sosípatro warâ

* **16:16** Saguhoem tohonuguze âsedaengulymo. Iwerâma tâpymogoynze tâdâsedaenguly.

iwynumo manwâtomoem aguelymo; judeu lâpylâ asaemo, urâ Paulo judeuem wato ara.

²² Urâ, Tércio, xirâ kata Paulo aguehobyry iwen-inri. Ywynu sawâtaungâ uguely âyanmo, urâ, aramo, Jesus xurâ lâpylâ wawylygue.

²³ Urâ Paulo augueondyly. Gaio idaenkulymo lâpylâ, ety oday wato. Merâ etydâlâ inanry Jesus einwânni modo âtâdyguylymo Deus itaumbryry idase. Erasto tywynu nhawânehonly lâpylâ. Xirâ xidadâ oday dinheru xynanâni merâ. Quarto, Cristo eynynâ kypemugu, idaenkudyzemo lâpylâ.

²⁴ [Idânârâ âynynâmo Kywymâry Jesus Cristoram kêenkadyly, koendâ lelâ nhetomoem. Âkealâ xirâ.]†

Deus wâgâ koendâ aguykenre

²⁵ Deus wâgâ koendâ aguykenre. Mâkâ kulelâ ton-honre Jesus einwândyly kinmopa kitoem aienehoim. Xirâ wâgâ auguezesedyly, unâ iwâkuru tâdâsemagueho Jesus Cristo wâgâ kêengatudo. Saguhoem iweâpa lelâlâ xirâ unâ iwâkuru Jesus Cristo wâgâ tutuwâduneba myakâwâm, toenseim, tâgatuzenry emyenro mykâinane. ²⁶ Saguhoem, Deus itaumbryry egatuwâni modo tâdâsemagueho wâgâ aguehomo koendâ tutuzeba myakâwândy. Akaemolâ nutubamo mawânkâ myakâwândy âdy mârâ tiengatuly awyly. Iwerâ olâ xutuen-honribryryem Deus Iguedânry koendâ kehoem âdy tâgatuzeim awyly. Tâinkâ lelâba tytaumbryry iwâkuru

† **16:24** Idânârâ livru saguho modo wâgâ iwenibyemba xirâ.

xutuhoem, idânârâ nheinwântomoem agueho,
nakabyra itomoem warâ.

²⁷ Tokalelâ Deus. Tonomegueim awyly wâgâ,
koendonro awyly wâgâ, tohogueim awyly warâ
aguykeho itoem aunlolâ, kurâem Jesus Cristo an-
hetyby wâgâ.

Xirâ kulâ âyanmo kâinwenily.

Alâ ise.

Paulo

Deus Itaumbyry New Testament in Bakairi

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bakairi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bakairi

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 30 Dec 2021
521fc4dc-fae1-547b-b3c6-9853e24bf2ed